

INTERNATIONAL WEEKLY

№01—02

14.01.2013-29.01.2013

**Видання "INTERNATIONAL WEEKLY"
здійснюється за підтримкою
ФОНДУ ФРІДРІХА НАУМАННА ЗА СВОБОДУ
та Центру інформації та документації
НАТО в Україні**

Friedrich Naumann
STIFTUNG
FÜR DIE FREIHEIT

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	4
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	4
Про порядок денний майбутнього саміту Україна – ЄС.....	4
ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ	6
18.01.2013. Франція та Німеччина хочуть якнайшвидше підписати Угоду Україна-ЄС.....	6
23.01.2013. ЄС підніме тему Тимошенко на саміті з Україною	7
24.01.2013. Провокація проти євроінтеграції: кому вигідний скандал напередодні саміту Україна-ЄС	7
ВІЗОВА ПОЛІТИКА ТА РЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	9
14.01.2013. Дипломати роздали європолітикам календарі з українцями, яким не дали візи	9
14.01.2013. Безвізовий режим з ЄС стане реальнішим вже через місяць	10
25.01.2013. Чи очікувати скасування віз від саміту Україна-ЄС 25 лютого?.....	10
ІНШІ ПОДІЇ В ЄС	11
23.01.2013. Британія - на вихід? Камерон розлютив партнерів у ЄС.....	11
24.01.2013. Європейські лідери стурбовані можливістю виходу Великобританії з ЄС	12
УКРАЇНА – НАТО	13
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	13
У 2013 році Україна продовжить виконання своїх зобов'язань в рамках прагматичного партнерства з НАТО.....	13
ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ	14
16.01.2013. Начальник українського Генштабу вирушив до штаб-квартири НАТО	14
16.01.2013. У НАТО розуміють політичну ситуацію в Україні й вітають розвиток двосторонньої співпраці - глава Військового комітету.....	14
17.01.2013. Делегація ЗСУ взяла участь в засіданні Військового комітету НАТО	15
18.01.2013. У НАТО задоволені українськими саперами сил КФОР	16
21.01.2013. Проект програми співробітництва Україна-НАТО презентують у Брюсселі.....	16
22.01.2013. Співробітництво між флотами України і США є дорогою з двостороннім рухом” – командувач українських ВМС віце-адмірал Юрій Іл'їн.....	16
22.01.2013. Україна запровадить деякі нормативні зміни у сфері співпраці з НАТО	17
НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ	17
22.01.2013. Терористи і екстремісти в Африці можуть стати прямою загрозою для Європи, побоюються в НАТО.....	17
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА	19
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	19
Візит міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова до Чернівців: знак дипломатичної взаємності чи узгодження нових орієнтирів двосторонніх відносин?.....	19
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	20
15.01.2013. Лавров не зумів звабити Кожару вигодами Митного союзу	20
18.01.2013. Азаров погодився на підвищення цін на газ для населення	21
18.01.2013. Кожара пообіцяв ОБСЄ виконання ухвали Євросуду щодо Тимошенко.....	21
24.01.2013. У МЗС уточнили, хто саме зможе отримувати візи до країн ЄС за "спрощеною схемою"	22
25.01.2013. Кожара: Україна може лише частково приєднатися до Митного союзу	23
29.01.2013. Кожара: Україна докладе максимум зусиль для підписання Угоди про асоціацію з ЄС в 2013 Р.	23
29.01.2013. У МЗС заявили, що Україна не завдавала збитків Газпрому	23
ПРЕЗИДЕНТ	24
15.01.2013. Фліртуєчий з Росією Янукович явно перебільшує значимість України для Європи і США, - экс-посол Пайфер	24
23.01.2013. Януковичу в Давосі повідомили про невизначені перспективи основного експорту України.....	24

23.01.2013. ДАВОС – 2013: чи СТАНЕ ВСЕСВІТНІЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ФОРУМ ЕНЕРГЕТИЧНИМ ПРОРИВОМ УКРАЇНИ?	24
24.01.2013. ЯНУКОВИЧ У ДАВОСІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР УКРАЇНИ НЕЗМІННИЙ	25
ПАРЛАМЕНТ	26
23.01.2013. ЄВРОКОМІСАР ФЮЛЕ ВИСТУПИТЬ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ 7 ЛЮТОГО	26
25.01.2013. ЯНУКОВИЧ І ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ: СПРОБА ПСИХОАНАЛІЗУ	26
ОПОЗИЦІЯ	28
28.01.2013. ЕЛЬМАР БРОК: "КУЗЬМІН МІГ БИ ДОВЕСТИ, ЩО ТИМОШЕНКО ВІДПОВІДАЛЬНА Й ЗА ПЛЯМИ НА МІСЯЦІ"	28
29.01.2013. ЄВРОДЕПУТАТ: НОВІ ЗВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ ТИМОШЕНКО МАТИМУТЬ НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА ДІАЛОГ УКРАЇНИ З ЄС	28
УКРАЇНА ТА ІНШІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	29
МИТНИЙ СОЮЗ	29
24.01.2013. УКРАЇНА У МИТНОМУ СОЮЗІ ГРАТИМЕ РОЛЬ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ В ЄС - РОСІЙСЬКИЙ ЕКСПЕРТ..	29
ОБСЄ	29
17.01.2013. КОЖАРА ЗУСТРІВСЯ З ГЕНСЕКОМ ОБСЄ ДЗАННЬЕРОМ	29
18.01.2013. УКРАЇНА РОЗПОЧИНАЄ ГОЛОВУВАННЯ В ОБСЄ, ПОПРИ ПРОБЛЕМИ З ДЕМОКРАТІЄЮ	30
МВФ	31
14.01.2013 МВФ МОЖЕ ПОКАРАТИ УКРАЇНУ ЗА ФАЛЬСИФІКАЦІЮ ІНФЛЯЦІЇ	31
18.01.2013. ШАНСИ ОТРИМАТИ КРЕДИТ МВФ - 1 З 10 - ЕКСПЕРТ	31
ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ	32
РОСІЯ	32
14.01.2013 КОЖАРА І ЛАВРОВ ПІДПИСАЛИ ПЛАН ВЗАЄМОДІЇ МІЖ МІНІСТЕРСТВАМИ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ ТА РФ НА 2013 РІК	32
14.01.2013. РОСІЯ - УКРАЇНА: ДИПЛОМАТИЧНІ ІГРИ	32
15.01.2013. КРЕМЛЬ МОЖЕ ЗАХІХНУТИ НА ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ - ЕКСПЕРТ	33
22.01.2013. УКРАЇНА ТА ГАЗПРОМ ШУКАЮТЬ АЛЬТЕРНАТИВ. ПОКИ ЩО БЕЗ ЗНАЧНИХ УСПІХІВ	33
24.01.2013. П'ЯТИДОЛАРОВА ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЗАМІСТЬ МОНОПОЛЬНОЇ ГАЗОВОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ	35
23.01.2013. УКРАЇНА НА РОЗДОРІЖЖІ МІЖ ВИБОРОМ: ГАЗ АБО СВОБОДА?	36
26.01.2013. НАФТОГАЗ: ГАЗПРОМ ВИМАГАЄ 7 МЛРД ДОЛАРІВ ЗА НЕДОБІР ГАЗУ	37
27.01.2013. МІЖ УКРАЇНОЮ І "ГАЗПРОМОМ" ЗНОВУ ШТОРМИТЬ	37
28.01.2013. ЄВРОКОМІСІЯ ЗАНЕПОКОЇЛАСЯ ПОСТАЧАННЯМ ГАЗУ ПІСЛЯ 7-МІЛЬЯРДНОЇ ВИМОГИ «ГАЗПРОМУ»	38
28.01.2013. УКРАЇНА НЕ ЗБИРАЄТЬСЯ ПЛАТИТИ 7-МІЛЬЯРДНИЙ ШТРАФ «ГАЗПРОМУ»	38
29.01.2013. ЧИ МОЖЕ УКРАЇНА НЕ ПЛАТИТИ ЗА РАХУНКАМИ "ГАЗПРОМУ"?	39
КРАЇНИ ЄВРОПИ	40
Польща	40
22.01.2013. Польща посилює охорону своїх кордонів з Україною через велику кількість нелегалів та контрабанди	40

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Про порядок денний майбутнього саміту Україна – ЄС

Беручи до уваги той факт, що сьогодні майже половина українців (48%) пов'язує майбутнє України з членством у Європейському Союзі, питання **проведення майбутнього Саміту Україна – ЄС є чи не першим пунктом порядку денного української зовнішньої політики на початку 2013 року**. Однак, чимало респондентів (40%) і політиків є прихильниками діаметрально протилежного тренду – входження України до складу Митного союзу Росії, Білорусі та Казахстану, що ставить не лише урядовців, а й усе суспільство загалом, перед нелегким геополітичним вибором.

Щоб припинити цю невизначеність, принаймні у відносинах між Україною та ЄС, *Європейська комісія (ЄК) 20 грудня 2012 року дійшла згоди щодо проведення чергового Саміту Україна – ЄС 25 лютого 2013 року у Брюсселі*. По суті, рішення ЄК, винесене на основі висновків Ради закордонних справ ЄС від 10 грудня 2012 року та відповідної Резолюції Європейського парламенту від 13 грудня щодо ситуації в Україні, в яких представники Євросоюзу заявили про готовність підписати Угоду про асоціацію з Україною на саміті «Східного партнерства», що відбудеться 28-29 листопада 2013 року у Вільнюсі на таких умовах: здійснення Києвом реформ виборчого законодавства; продовження судової реформи; реалізації конституційної реформи та покращення ситуації в сфері боротьби з корупцією й управління державними фінансами.

Проте таке рішення можна вважати суто політичним кроком, що базувався аж ніяк не на бажанні обговорення існуючих в Україні проблем. На тлі проведення вже другого у 2012 році саміту Росія – ЄС (21 грудня 2012 року) абсолютне ігнорування українських інтересів виглядало б чимось на зразок «бойкоту» української сторони. Зважаючи ж, на те що попередній рік був не найкращим у відносинах Києва та Брюсселя, останній не міг надалі загострити відносини з Україною. Тим більше, що російська сторона вже оголосила орієнтовної дати вступу України до Митного союзу, а також про утворення Євразійського Союзу вже у 2015 році, що, по суті, остаточно мало вирішитися під час офіційного візиту Президента України Віктора Януковича до Москви 18 грудня 2012 року. Цей намір і «підштовхнув» ЄК до оголошення дати проведення саміту. Адже, в будь-якому разі, після підписання Угоди про асоціацію буде нарешті офіційно закріплено вектор політичного руху Києва, котрий таким чином поставить російське керівництво перед фактом незворотності цього процесу.

В такому разі Москва сама буде змушена підбирати формули співробітництва з країнами постсоціалістичного табору поза межами МС, –

очевидно, через Угоду про зону вільної торгівлі з СНД чи подібні інструменти багатосторонньої взаємодії. І тоді жодні важелі тиску вже не будуть такими дієвими, а ціни на газ чи торговельні війни апріорі не можуть бути вічним каменем спотикання між сторонами, котрі мають єдині цикли виробництва та налагоджені роками схеми експортно-імпортних операцій. Інша справа, що в часовому вимірі такі перипетії можуть тривати надзвичайно довго, адже ЄС, по суті давши «зелене світло» Угоді про асоціацію, залишив за собою «простір для маневру» у разі невиконання Україною поставлених до неї вимог. І таке розгортання подій цілком можливе, адже про обговорення цього документа (принаймні, з боку єврочиновників) під час Саміту Україна – ЄС поки не йдеться.

Відтак, офіційному Києву не залишається нічого, окрім того, щоб виконати всі необхідні передумови підписання документа, однак вітчизняні високопосадовці вважають, що порядок денний двосторонніх відносин сторін є набагато ширшим, а тому не стосується лише необхідних реформ. Відповідно, Україна, як член Ради Європи, обіцяє європейським урядовцям виконати рішення Європейського суду з прав людини, котрі стосуються колишніх українських високопосадовців, однак, у той же час, зазначає, що багато українців вважають їх винними. Крім того, аби довести існування прозорої виборчої системи та продовжити неупереджене вивчення ситуації щодо справ колишніх членів уряду, в тому числі колишнього прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко та колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Луценка, вітчизняне керівництво навіть погоджується на продовження мандату спеціальної моніторингової місії Квасневського – Кокса, виданого їй ще у травні 2012 року.

Задля пришвидшення доопрацювання визначених Планом дій щодо лібералізації візового режиму з Євросоюзом завдань, 6 грудня 2012 року набрав чинності Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», згідно з яким було розпочато процес поступового впровадження паспортів, які будуть містити безконтактний електронний носій із біометричними даними власника документа. Адже оцінка проробленої українською стороною роботи, буде здійснюватись Європейським Союзом на підставі аналізу прогресу не лише щодо запровадження біометричних документів (реальна перспектива введення яких існує наразі лише на папері), а й питань громадського порядку та безпеки, поваги до фундаментальних прав людини, удосконалення системи захисту персональних даних, гармонізації законодавства у сфері боротьби з корупцією та виконання відповідних рекомендацій GRECO (Групи держав по боротьбі з корупцією).

Для переходу до наступного рівня взаємин у цій сфері наша держава потребуватиме відповідного рішення Ради міністрів ЄС, а не простого погодження даного питання під час Саміту. Єдине, на що може сподіватися українська делегація, – проведення переговорів щодо пришвидшення процедур ратифікації Європейським парламентом (ЄП) посиленої двосторонньої Угоди про спрощення оформлення віз між Україною та ЄС, підписаної сторонами 23 липня 2012 року.

Крім цього, провідною тематикою Саміту, певно, стане *співпраця на секторальному рівні*, котра розвивається незалежно від політичної кон'юнктури, адже близько 80% роботи у двосторонніх відносинах Україна – ЄС сконцентровано якраз на сферах галузевого чи секторального співробітництва (сьогодні їх нараховується близько 28). *По-перше*, така кооперація стосується транспорту, авіаційної та космічної галузей, сфери високих технологій та навігації. *По-друге*, важливим напрямом взаємодії вважається митна сфера, в якій передбачено ефективну співпрацю у боротьбі з шахрайством, модернізацію митниці, що поліпшує умови роботи іноземних інвесторів в Україні, а згодом – сприятиме надходженню додаткових коштів до державного бюджету. *По-третє*,

високопосадовці зможуть обговорити співробітництво у галузях екології та сільського господарства.

Однак, звичайно ж, найважливішими стануть переговори щодо енергетики та фінансів: зокрема, вітчизняному керівництву хотілося б побачити врахування інтересів України при формуванні Багаторічної фінансової перспективи ЄС на 2014-2020 роки та надання Україні макрофінансової допомоги ЄС (у розмірі 610 млн. євро), оскільки наша держава вже виконала всі необхідні технічні передумови. Але, зважаючи на те, що безробіття в зоні євро постійно зростає (сьогодні – 11,8%, порівняно з 11,7% у жовтні 2012 року), а рівень інфляції все ще коливається «не в межах норми» (2,2%), говорити про отримання якихось фінансових бонусів ще зарано. Тим більше, що основних умов демократичного реформування Україна усе ще не виконала.

Що стосується енергетичного сектора, то, враховуючи, що 2012 року продаж російського газу за кордон (головним чином, до Європи і країн колишнього СРСР) зменшився на 8,7% – до 186 млрд. куб. м, а Євросоюз наразі перебуває на стадії антимонопольного розслідування щодо російського постачальника, наша держава прагне не втратити шанс і реалізувати свої інтереси при формуванні політики Брюсселя щодо будівництва нових проектів у сфері газопостачання, виходячи із членства в Договорі про Енергетичне співтовариство, а також гарантувати активнішу позицію ЄС у питанні модернізації газотранспортної системи України.

Звичайно, дані питання обов'язково підніматимуться на майбутньому Саміті. Відтак, залишається сподіватися, що європейці таки визначилися зі стратегічним баченням ролі та місця України в геополітичних конфігураціях, розумінням її значення для ЄС та країн пострадянського простору, адже без укладення Угоди про асоціацію вона і надалі вагатиметься щодо остаточного стратегічного вибору – Схід чи Захід. Тож, по суті, підписання Угоди дасть можливість припинити будь-які спекуляції на тему напрямів українського політичного руху. Проте чи виконає офіційний Київ всі необхідні для цього передумови – невідомо. Але саме цей факт якраз і стане доказом важливості європейського майбутнього для України.

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ

18.01.2013. Франція та Німеччина хочуть якнайшвидше підписати Угоду Україна-ЄС

Франція і Німеччина виступили за якнайшвидше підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, повідомили посол Німеччини в Україні Крістоф Вайль і посол Франції в Україні Ален Ремі в інтерв'ю газеті "День".

"Ми виступаємо за якнайшвидше підписання Угоди про асоціацію, - зазначив Ремі. - На засіданні Ради міністрів Європейського Союзу в грудні минулого року було чітко заявлено: ми виступаємо за підписання цього договору".

Він також підкреслив, що Франція готова допомагати Україні у вирішенні проблем, і це буде обговорюватися на саміті "Україна-ЄС".

Французький посол зазначив, що парафрована угода між Україною та ЄС є найбільш передовим типом договору, який європейська сторона може запропонувати країні для організації співпраці.

"Україна настільки важлива європейська країна і має настільки великий потенціал, що нам обов'язково хочеться підписати з нею цей договір", - додав Вайль.

У той же час, Ремі зазначив, що необхідно знайти вихід в ситуації з ув'язненими - колишнім прем'єр-міністром Юлією Тимошенко і колишнім міністром внутрішніх справ Юрієм Луценком.

Раніше прем'єр-міністр України Микола Азаров назвав історичним факт парафування Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом в березні 2012 року і висловив упевненість, що остаточно Угода буде підписана в 2013 році.

Президент України Віктор Янукович і президент Європейської комісії Жозе Мануел Баррозу погодили дату проведення саміту Україна-ЄС - захід відбудеться 25 лютого 2013 року в Брюсселі.

NEWSru.ua

23.01.2013. ЄС підніме тему Тимошенко на саміті з Україною

Питання виборчого правосуддя будуть підніматися в ході саміту Україна-ЄС, який запланований на 25 лютого поточного року в Брюсселі.

"Саміт Україна-ЄС, який пройде 25 лютого - це звичайний елемент в діалозі Євросоюзу з іншими країнами. Він не призначений спеціально для того, щоб обговорювати питання, які стосуються Юлії Тимошенко та інших справ виборчого правосуддя. Однак це питання буде обговорюватися на саміті, тому що без вирішення проблеми виборчого правосуддя неможливо просунути вперед у відносинах між Україною та ЄС", - розповів глава представництва Європейського Союзу в Україні Ян Томбінський в інтерв'ю Інтерфаксу-Україна в середу.

Він нагадав, що про цю проблему неодноразово вже говорили представники різних інституцій ЄС і називали вирішення питань, пов'язаних з виборчим правосуддям, одним з передумов для подальшого розвитку відносин між Україною та ЄС.

За словами посла, ЄС сподівається, що спостережна місія Європейського парламенту, до якої входять колишній президент ЄП Пет Кокс і экс-президент Польщі Олександр Квасневський, зможе посприяти вирішенню цієї проблеми. "Ми дуже сподіваємося, що разом українська та європейська сторони зможуть вирішити це питання. Головний месидж, який буде зроблений під час саміту Україна-ЄС, що європейський інструментарій - це найкращий спосіб для використання потенціалу країни", - розповів Томбінський.

Як відомо, раніше українська і європейська сторони визначили датою проведення саміту 25 лютого поточного року.

[Подробности](#)

24.01.2013. Провокація проти євроінтеграції: кому вигідний скандал напередодні саміту Україна-ЄС

18 січня генеральний прокурор Віктор Пшонка на брифінгу заявив про завершення слідства у черговій справі проти Юлії Тимошенко – її звинувачують у причетності до організації вбивства Євгена Щербаня, який був розстріляний у Донецькому аеропорту разом із дружиною та ще трьома особами 3 листопада 1996 року. Хоча справа розслідувалася давно, рішення про висунення обвинувачення стало значною мірою несподіванкою. Після заяви генпрокурора питання здоров'я Юлії Володимирівни та умов її утримання в інформаційному просторі поволі відійшло на другий план. Це стосується й інциденту з трьома народними депутатами, які напередодні відмовилися покинути приміщення, де утримують Тимошенко, але згодом були буквально викинуті звідти за рішенням суду. Не кажучи вже про факти тиску силовиків на депутатів від інших опозиційних партій.

Міжнародний контекст

«Правова ескалация проти Тимошенко відбулася якраз у той час, коли дипломати ЄС обговорюють, чи слід пом'якшити свою позицію у справі щодо экс-прем'єрки й дозволити підписати торгову угоду <...> Такий неочікуваний крок може ще більше ускладнити відносини з Європейським Союзом та США, зважаючи на те що цей рік, на думку аналітиків, стане для України вирішальним у тому, чи поверне одна з найбільших європейських націй ближче до ЄС, чи піде назад до Росії». Так 19 січня відреагувала британська Financial Times на ситуацію довкола Тимошенко.

Водночас увечері 20 січня з'явилась інформація про зустріч генпрокурора Віктора Пшонки, міністра охорони здоров'я Раїси Богатирьової та голови Державної пенітенціарної служби Олександра Лісічкова з акредитованими в Києві дипломатами. За повідомленням ГПУ, чиновники поінформували представників 23 дипломатичних місій (включаючи місії Росії, США та ЄС) про вручення Тимошенко повідомлення про підозру в злочині та переконували їх, що при цьому дотримано всіх вимог законодавства. Міністр Богатирьова надала медичні висновки, за якими Тимошенко може брати участь у слідчих діях. Натомість 22 січня голови представництв США та ЄС в Україні подали до МЗС офіційне прохання про зустріч із Тимошенко для з'ясування ситуації.

У будь-якому разі нескладно спрогнозувати, що відносини із Заходом від нової справи Тимошенко не поліпшаться, питання тільки в тому, наскільки вони погіршаться. Що спонукало до таких дій ГПУ саме тепер, напередодні саміту Україна – ЄС, запланованого на 25 лютого в Брюсселі: нескоординовані дії окремих представників влади, як про це заявляють деякі українські аналітики, провокація ззовні без відома президента чи свідомо акція самого Януковича, щоб

зірвати Угоду про асоціацію та зберегти за собою можливість і далі балансувати між ЄС та Росією, розбудовуючи авторитарну модель «сімейного» володіння в центрі Європи?

Хто приймає рішення

До першої версії схиляється частина українських експертів, які (зокрема, політолог Володимир Фесенко) звертають увагу на те, що висунення обвинувачення Тимошенко мало на меті відволікти увагу від скандалу довкола силового викидання з лікарні опозиційних народних депутаток, а також нейтралізувати протестну акцію її самої проти умов утримання, як-от використання відеокамер для постійного спостереження за нею. Демарші экс-прем'єрки та активізація її прихильників за цією логікою можуть бути пояснені спробами ще раз повернути до себе увагу напередодні лютневого саміту Україна – ЄС та очікуваного ухвалення рішень європейських структур щодо безвізового режиму з Україною й Угоди про асоціацію. Така логіка дій могла би бути зумовлена побоюванням захисників Тимошенко, що підписання Угоди з режимом Януковича позбавить їх можливостей домагатися реального звільнення ув'язненої. Відтак представники ПР уже звинуватили опозицію в прагненні зірвати саміт Україна – ЄС і підписання Угоди про асоціацію. Втім, ця версія не пояснює брутального застосування сили проти депутатів у лікарні Тимошенко в ніч на 18 січня, активізації тиску силовиків на представників «Батьківщини» (зокрема, на Власенка, Немирю) та інших опозиційних сил, що лише підкреслює репресивний імідж режиму Януковича.

Тому більше підстав говорити про цілеспрямовану акцію, інспіровану російськими спецслужбами, щоб спровокувати чергову хвилю конфронтації із Заходом. Власне, в нинішній ситуації вона вигідна лише Кремлю, оскільки Угода про асоціацію і зону вільної торгівлі України з ЄС суттєво ускладнить реалізацію плану з втягування Києва у його неоімперські проекти. Тим більше що спостерігається цікавий збіг подій. Після провалу першої «кавалерійської атаки» Путіна з метою втягування України до Митного союзу навесні 2011-го з'явилися високі шанси підписання Угоди про асоціацію з ЄС восени того самого року під час попереднього двостороннього саміту. Але саме арешт Тимошенко в серпні (лише за кілька місяців) зірвав очікуване підписання. Другою спробою Білокам'яної дотиснути Януковича до вступу в Митний союз став грудень 2012-го. Однак після того, як візит українського президента до Москви так і не відбувся, оскільки сторони начебто попередньо не домовилися стосовно деяких нюансів такої інтеграції, значно зросли шанси прийняття принципового рішення під час лютневого саміту Україна – ЄС щодо підписання Угоди про асоціацію уже в 2013 році. Європейські структури в грудні суттєво пом'якшили свою позицію, зокрема вимагаючи лише «прогресу» у відповідних питаннях, а не принципового вирішення проблеми політв'язнів. За таких вимог, щоб зірвати підписання документа, потрібно було лише досягнути регресу в проблемних моментах. І те, що відбулося впродовж останнього тижня й може відбутися найближчим часом, дуже схоже на відпрацювання відповідного сценарію.

Можна припустити, що посилення політичних репресій є наслідком зовнішнього впливу на українських силовиків, який чинився без відома президента. Але в такому разі, нехай і з певним часовим лагом, слід очікувати суттєвих кадрових висновків щодо людей, які підставили Януковича не просто за місяць до саміту Україна – ЄС, а ще й безпосередньо перед його візитом до Давоса 23–24 січня. Якщо ж такого не станеться, це свідчатиме на користь третьої версії подій: посилення тиску на опозиціонерів було санкціоноване особисто гарантом. Але в такому разі, хоча це й видається абсурдним з погляду інтересів Януковича, йдеться вже про його цілеспрямовані зусилля зірвати саміт або принаймні підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Служба без безпеки

Питання полягає в тому, чи з власної волі робить такі кроки Янукович, чи перебуваючи під зовнішнім впливом? З одного боку, очевидно, що Віктор Федорович не має, а лише змушений симулювати «євроінтеграційні прагнення» з огляду на їхню популярність поміж населення та політичному. З іншого – ризики від приєднання до Митного союзу він мав би сприймати як значно серйозніші для перспектив утримання ним влади порівняно з можливим підписанням (але навряд чи навіть ратифікацією найближчим часом) Угоди про асоціацію з ЄС. Адже остання, за великим рахунком, його ні до чого не зобов'язує, і він міг би надалі спокійно розбудовувати «сімейний» бізнес, а якщо для цього доведеться прибирати з дороги конкурентів, то «дружній» Європі традиційно пояснюватиме, що «все відбувається в межах українського законодавства, яке, хоч і зі складнощами, але все ж поступово адаптується до європейського». Проте, оскільки Янукович обрав (чи змусили обрати) інший варіант, закономірно виникає питання про здатність глави держави приймати самостійні рішення, а відтак і про те, що вони ухвалюються під впливом ззовні.

Очевидним фактом є насиченість владної команди, особливо силових структур та особистого оточення президента, людьми, які можуть бути пов'язані з російськими спецслужбами. Схоже, цим людям знову вдалося переконати Януковича, наприклад, підігруючи його страхи і комплекси або, можливо, маючи інші важелі «переконання». Тим часом у самій Україні спецслужби і далі залишаються уламком КГБ, працівники якого, як відомо, колишніми не бувають.

Люстрації досі так і не відбулося, чимало людей включно з керівництвом СБУ і досі вважають, що в Москві «наше керівництво». За таких обставин про жодну ефективну протидію зовнішнім спецопераціям вести мову не випадає.

Утім, дотепер цей вплив на Януковича був таким, що давав змогу стримувати будь-які кроки, які могли б якщо не унеможливити, то принаймні ускладнити реінтеграцію України з Росією, але водночас він був недостатнім для того, щоб втягнути країну до Митного союзу. Відтак режим Януковича і надалі міг би зміцнюватися, балансувати між РФ і ЄС, але робити це так, щоб не відмовлятися публічно від європейської інтеграції, перекладаючи відповідальність за її відсутність або на Європейський Союз, або на опозицію. Але, схоже, за останній місяць обстановка в українському політикумі різко змінилася на користь Кремля.

Інше питання, що чергове загострення ситуації довкола Тимошенко та опозиції загалом може й не зупинити ЄС у проведенні саміту в лютому та підписанні Угоди про асоціацію і ЗВТ уже цього року, але надалі її ратифікація може затягуватися до виконання режимом Януковича певного переліку вимог або зміни його самого (що ймовірніше). У такому разі буде шанс позбавити українське керівництво можливості виправдати переорієнтацію на Москву «подвійними стандартами» ЄС і водночас продемонструвати, що європейські держави та структури не йдуть на ратифікацію Угоди про асоціацію без важливих змін в Україні. Єврокомісар із питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле планує 6–7 лютого відвідати Київ для підготовки саміту.

Персоніфікація ізоляції?

Попри загострення ситуації навколо екс-прем'єрки, Комітет у закордонних справах Європейського парламенту 22 січня одностайно підтримав набрання чинності Угодою про внесення змін до Угоди між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз, яку було підписано в Брюсселі 23 липня 2012-го. Щоправда, для цього документ має ще пройти чимало процедур, зокрема голосування в Комітеті Європарламенту з громадянських прав, юстиції і внутрішніх справ та на пленарному засіданні Європарламенту, лише після чого Рада ЄС має ухвалити остаточне рішення. Тривалість імплементації підписаної в липні минулого року угоди вкотре нагадує, наскільки довгим буде процес ратифікації Угоди про асоціацію після її формального підписання.

На Заході утвердилася думка, що тиск на режим Януковича – справа українського суспільства та опозиції, а роль зовнішнього світу – лише підтримувати, але не замінити їх у цій справі. ЄС може демонструвати стратегічний вибір на користь інтеграції з Україною і водночас тактичну персональну ізоляцію Януковича та одіозних представників його режиму на кшталт Рената Кузьміна (який уже має проблеми з в'їздом до США). Схоже, цю тезу проілюструє візит Януковича до Давоса, де заплановані його зустрічі лише з головою Європейського парламенту Мартіном Шульцем (представником європейських партнерів ПР), прем'єр-міністром Грузії Бідзіною Іванішвілі (який останнім часом намагається йти стопами Януковича в переслідуванні опозиції) та головним виконавчим директором компанії Royal Dutch Shell, що має намір видобувати в Україні нетрадиційний газ.

ЄС міг би й не відмовлятися від підписання угоди про асоціацію, а ставити її ратифікацію в залежність від виконання зобов'язань

За такою логікою Угода про асоціацію і певне розмороження переговорного процесу з ЄС стануть кроком на користь України як держави, тоді як демонстративна ізоляція Віктора Януковича та частини його оточення, що, ймовірно, лише посилюватиметься, – попередженням про її можливе переростання уже в персональні санкції. Тим більше що підписання зазначеного документа і комунікація з українськими дипломатами та представниками бізнесу не зашкодять навіть їх уведенню. Це можуть бути два різні процеси.

Тиждень.іа

ВІЗОВА ПОЛІТИКА ТА РЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

14.01.2013. Дипломати роздали європолітикам календарі з українцями, яким не дали візи

Представництво України при Європейському Союзі роздало членам Європарламенту і Єврокомісії авторські календарі на 2013 рік, де зображені українці, яким не дали шенгенську візу, повідомив глава представництва Костянтин Єлісеєв.

"Ми поширили ці календарі серед членів Європейського парламенту, представників Європейської комісії та держав-членів з тим, щоб у них було постійне нагадування про українців, які досі страждають від візового бар'єру", - заявив він, додавши, що календар зробили неурядові організації.

За його словами, за останні місяці в посольствах скоротилися порушення при видачі віз українцям, зник масовий характер порушень. Єлісєєв підкреслив, що це стало результатом активної роботи української дипустанови, а також розслідування порушень з боку Єврокомісії.

Як повідомлялося вчора, 13 січня, народний депутат України Петро Порошенко заявляє, що Україна зможе підписати угоду про завершення першого етапу введення безвізового режиму з ЄС на саміті Україна-ЄС 25 лютого.

Подробности

14.01.2013. Безвізовий режим з ЄС стане реальнішим вже через місяць

Народний депутат Петро Порошенко вважає, що Україна зможе підписати угоду про завершення першого етапу безвізового режиму на саміті Україна-ЄС 25 лютого, інформують "Коментарі".

«25 лютого, менше ніж через півтора місяці, Україна повинна отримати рішення про завершення першого етапу безвізового режиму. Завершити етап адаптації зміни в законодавстві і перейти вже до імплементаційного етапу. Тобто, етапу впровадження цього законодавства в практичній сфері реалізації цієї політики», - переконаний політик.

На думку Порошенка, 25 лютого - абсолютно реальний термін, коли можна буде підписати документ про завершення першого етапу безвізового режиму.

Як відомо, в липні 2012 року Україна і ЄС підписали угоду, що розширює перелік осіб, які можуть скористатися спрощеною системою отримання віз в країні ЄС.

Разом з тим в МЗС України вважають природним надання Європейським Союзом безвізового режиму для України раніше, ніж Росії: «Безвізовий режим має бути наданий Україні, яка засвідчила своє прагнення стати членом європейської спільноти, першою в порівнянні з тими країнами, які не висловлюють такого бажання приєднатися до ЄС».

Свободная пресса

25.01.2013. Чи очікувати скасування віз від саміту Україна-ЄС 25 лютого?

Дванадцять мільйонів громадян України відвідали інші країни минулого року. Лише десята частина з них побувала у країнах Європейського Союзу. І хоч це приблизно на сто тисяч більше, аніж 2011 року, до скасування візового режиму з ЄС ще далеко, вважають експерти консорціуму громадських організацій «Європа без бар'єрів».

Радіо Свобода звернулось до низки консульств країн Євросоюзу в Києві з проханням надати інформацію про кількість шенгенських віз, виданих минулого року громадянам України, і пояснити причини відмов у видачі віз. Тим часом, як повідомило представництво ЄС в Україні, це питання у компетенції Єврокомісії, яка оприлюднить відповідну інформацію не раніше весни.

З кожним роком все більше громадян України отримують довгострокові багаторазові візи до європейських країн. Це відповідає нормам Угоди про спрощення візового режиму між Україною та ЄС.

«Україна виконує План дій з лібералізації візового режиму, європейська сторона поволі спрощує процедуру видачі віз. Рішення Києва почати видачу біометричних паспортів корисне для втілення Плану дій з лібералізації візового режиму», – вважає заступник генерального директора Центру Разумкова Валерій Чалий.

22 січня Комітет Європарламенту у закордонних справах одностайно підтримав внесення змін до Угоди між Україною та Європейським співтовариством про спрощення оформлення віз. Рішення європейських парламентарів дозволить понад 10 категоріям громадян України оформлювати шенгенські візи за спрощеною процедурою.

МЗС України у своїй заяві привітало це рішення, зазначивши, що спрощення отримання віз – важливий крок до майбутнього скасування візового режиму між Україною та Євросоюзом.

Експерти навіть сподіваються, що учасники саміту Україна-ЄС, який запланований на 25 лютого цього року, домовляться продовжити дії таких віз – із трьох до п'яти років.

Прогрес є, але бар'єри залишаються

Попри позитивні зрушення, громадяни України все ще змушені долати численні бюрократичні бар'єри, щоб отримати шенгенську візу.

Практику надання віз до ЄС аналізує консорціум «Європа без бар'єрів». Експерти щороку опитують українців, які звертаються за візами до консульств і візових центрів країн Європейського Союзу і співпрацюють із Консульським департаментом МЗС.

При цьому особлива увага приділяється якраз проблемі отримання багаторазових довгострокових віз – «365 плюс». Саме кількість таких віз свідчить, на думку фахівців, про рівень виконання європейцями положень Угоди про спрощення візового режиму між Україною та ЄС.

Як розповіла Радіо Свобода координатор «Європи без бар'єрів» Ірина Сушко, минулого року найбільше довгострокових багаторазових шенгенських віз видала Угорщина – більше половини з усієї кількості віз цієї категорії. За нею ідуть Естонія (понад 15%) та Німеччина (10%). Лідер у видачі багаторазових віз різного терміну дії – Польща (68% від усієї кількості). Найменше ж багаторазових віз видало консульство Італії.

«Ми беремо для дослідження такі параметри, як кількість відмов та кількість виданих віз, тривалість візової процедури, кількість документів, які вимагають консульства від заявників», – повідомила Радіо Свобода Ірина Сушко.

Відмовляють, але менше

Експерти «Європи без бар'єрів» і фахівці МЗС стверджують, що кількість відмов у виданні віз поступово меншає. Головними причинами відмови у виданні віз залишаються неправильно оформлені документи та невідповідність мети поїздки тій, яку вказує заявник. Найбільше відмов трапляється у консульствах Італії, Чехії та Нідерландів, а найменше – в консульствах Австрії, Данії, Литви й Польщі.

Інколи громадянам України доводиться буквально виборювати своє право на відвідування Євросоюзу. Президент Європейської асоціації українців Олексій Толкачов розповів Радіо Свобода власну історію відносин із консульством Бельгії.

«Особисто у мене проблем із отриманням візи минулого року не було. Але такому ставленню Посольства і Консульства Бельгії особисто до мене передувала тривала «війна». Я відчував дискримінацію, коли мені і членам нашої Асоціації замість багаторазової візи, наприклад, видавали одноразову, з триденним терміном перебування в Європі. Відповідно, ми були обурені, ми сварились, ми писали листи, ми навіть візове питання піднімали в Європарламенті», – каже Толкачов.

Європейці ж такі звинувачення відкидають і посилаються на положення чинного Візового кодексу ЄС.

«Конфліктних ситуацій, насправді, не буває. Просто до нас звертаються люди, які вважають, що консульські працівники вигадують якісь речі, якісь папери непотрібні вимагають, тільки б не відкривати візу. Але всі документи та довідки, які ми вимагаємо, прописані у консульських правилах ЄС, за якими ми діємо!» – пояснила Радіо Свобода віце-консул Чехії у Києві Ані Шагінянова.

Радіо Свобода

ІНШІ ПОДІЇ В ЄС

23.01.2013. Британія - на вихід? Камерон розлютив партнерів у ЄС

Прем'єр-міністр Великобританії Девід Камерон у середу, 23 січня, попередив про готовність провести референдум з виходу Сполученого Королівства з ЄС. Від Брюсселя Камерон вимагає проведення ґрунтовних реформ.

Промову глави британського уряду щодо перспектив майбутнього відносин Лондона з Об'єднаною Європою очікували ще минулого тижня. Однак через кризу із заручниками в Алжирі її виголошення Камерон переніс.

Ключовою тезою британського прем'єра стала констатація того, що порозуміння між Великобританією та Європейським Союзом на цьому етапі сягнуло рекордно низького рівня, що вимагає перегляду формату відносин.

Камерон пообіцяв із цим довго не зволікати: якщо очолювана ним Консервативна партія виграє наступні парламентські вибори 2015-го року, упродовж двох років відбудеться всенародний референдум, на якому у британців спитають їхньої думки про доцільність виходу з ЄС. За планами Камерона референдум має відбутися між 2015-м і 2018-м роком.

П'ять принципів

Водночас Камерон запевнив у тому, що Великобританія не прагне до самоізоляції, але й знову вказав на скептичні настрої британців щодо проекту Об'єднаної Європи та на боргову кризу у ЄС, яка і змушує Лондон подумати про майбутнє зв'язків з Євросоюзом. "Настав час, аби британці сказали своє слово. Ми внесемо на референдум дуже просте питання: залишатися у Євросоюзі чи повністю з нього виходити", - сказав Камерон, пообіцявши, що ще до проведення референдуму Британія домагатиметься перегляду умов свого членства у ЄС.

Оновлений ЄС, як пропонує Камерон, після реформ має постати і діяти на основі п'ятих принципів: конкурентоздатність, гнучкість, можливість повернення повноважень до національних урядів (а не лише їхня втрата), демократична підзвітність та справедливість.

Плани британського прем'єра, як і очікували, розлютили багатьох партнерів Великобританії по ЄС. Так, міністр закордонних справ Німеччини Гідо Вестервелле висловив

сподівання на те, що Британія все ж залишиться членом Євросоюзу. Водночас він застеріг перед, як він висловився, "збиранням вишеньок", пояснивши, що механізм вибіркової участі на спеціальних умовах для різних країн "не функціонуватиме", повідомляє дpa.

Невдоволення партнерів по ЄС

У тому ж ключі висловився і його французький колега Лоран Фабіус. В інтерв'ю радіостанції France Info він зазначив, що Франція бажає, аби Лондон і надалі залишався учасником і відігравав позитивну роль у ЄС, але вважає неприйнятним коли хтось із членів спільноти матиме право обирати до яких угод приєднуватися, а які ігнорувати. "Уявіть собі, що ЄС - це футбольний клуб. Якщо ти вже доєднався, і є членом клубу, то не можеш прийти і заявити, що раптом захотів грати у регбі", - сказав Фабіус. Він додав, що ЄС - це і не "меню в ресторані з якого можна обирати те, що сподобалося".

"Ми потребуємо Великобританію як повноцінного члена спільноти", - у свою чергу прокоментував британського прем'єра голова Європейського парламенту Мартин Шульц. Речниця Єврокомісії Піа Арнекільде Хансен наголосила, що подальше членство Великобританії у ЄС відповідатиме як британським, так і європейським інтересам.

Канцлер ФРН Ангела Меркель сказала, що готова обговорювати британські пропозиції щодо ЄС. За її словами, Європа, враховуючи різні інтереси країн-членів, завжди будувалася на "справедливих компромісах", тому й тут, сказала вона, необхідні інтенсивні переговори.

Плани і реалії

Водночас політичні оглядачі зазначають, що озвученим планам Девіда Камерона не так вже й легко втілитися у життя. Останні опитування громадської думки свідчать про зростання рейтингу опозиційних лейбористів. Це відбувається на тлі несприятливої економічної ситуації у Сполученому Королівстві та непопулярних урізань та заходів заощадження, до яких мусив вдатися чинний уряд.

З іншого боку, як зазначає агенція Reuters, промовою Камерона залишилися задоволені його однопартійці, а також інші євроскептики, які у Великобританії традиційно мають досить сильні позиції.

Втім, плани Камерона, додають аналітики, навряд чи викличуть захоплення і у Вашингтона, де воліли б, аби Великобританія залишалася членом Об'єднаної Європи, маючи у спільноті сильні позиції.

DW.DE

24.01.2013. Європейські лідери стурбовані можливістю виходу Великобританії з ЄС

У середу, 23 січня, прем'єр-міністр Великобританії заявив, що збирається провести референдум про вихід країни з ЄС. На цю заяву не могли не відреагувати голови європейських держав.

Зокрема, президент Франції Франсуа Олланд висловив надію на те, що Великобританія залишиться у складі Європейського Союзу. Про це заявила офіційний представник уряду Франції Наджат Валло-Белкасем: "Президент зазначив, що Великобританія - незалежна держава, однак висловив сподівання, що вона залишиться в ЄС".

Ще до виступу Кемерона глава МЗС Франції Лоран Фабіус заявив, що вихід з ЄС "може бути небезпечним для самої Великобританії, тому що без Європи їй буде важко".

У свою чергу, представник Єврокомісії Піа Арнекільде Хансен заявила, що ЄС підтримає Лондон у його бажанні залишатися в складі Євросоюзу.

Свою думку з приводу гучної заяви британського прем'єра висловила і Німеччина. "Ми будемо вести з Великобританією дуже інтенсивну розмову щодо її переконань стосовно окремих моментів. Для мене, якщо говорити про першочергові завдання на найближчі місяці, важливо зробити все для того, щоб розробити спільний середньостроковий фінансовий план. Бо це передумова для зростання в Європі. І те, щоб економіка знову запрацювала, відповідає і британським інтересам", - заявила канцлер Ангела Меркель.

"Європа зараз не може дозволити собі скорочення інтеграції, і Великобританія повинна залишитися в ЄС", - заявив раніше глава МЗС Німеччини Гідо Вестервелле.

Нагадаємо, прем'єр-міністр Британії оголосив у середу, 23 січня, у своїй програмній промові щодо відносин Британії та ЄС про можливість проведення референдуму з питання виходу з Євросоюзу наприкінці нинішнього десятиліття, після розробки нового пакту про розподіл повноважень між Лондоном і Брюсселем.

Багато коментаторів називають промову Кемерона щодо відносин із ЄС чи не найголовнішою за весь час перебування його на посаді прем'єр-міністра, оскільки вона носить не має зовнішньополітичний, але й внутрішньополітичний характер і може визначити результат загальних виборів 2015.

УКРАЇНА – НАТО**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ*****У 2013 році Україна продовжить виконання своїх зобов'язань в рамках прагматичного партнерства з НАТО***

Початок року додав нового імпульсу співробітництву України та НАТО. Відповідно до своїх попередніх зобов'язань, **16-17 січня 2013 року делегація Збройних Сил України на чолі з начальником Генерального штабу – Головнокомандувачем Збройних Сил України генерал-полковником Володимиром Заманом взяла участь у 168-му засіданні Військового комітету НАТО на рівні начальників генеральних штабів у Брюсселі.** Під час візиту Володимир Замана провів робочу зустріч з новопризначеним Головою Військового комітету ЄС генералом Патріком де Руз'є й начальниками генеральних штабів країн-членів та партнерів Альянсу, а також взяв участь у засіданнях Військового Комітету НАТО у форматі країн-контрибуторів Міжнародних сил сприяння безпеці в Ісламській Республіці Афганістан та місії НАТО в Афганістані після 2014 року, Військового комітету НАТО у форматі країн-контрибуторів Багатонаціональних сил КФОР у Косово, а також Військового комітету НАТО у форматі євроатлантичного партнерства.

Завершуючи свою зустріч засіданням, присвяченим трансформації Альянсу, союзники визнали, що сьогодні саме ініціатива командування збройних сил країн щодо створення об'єднаних сил НАТО повинна бути головним пріоритетом організації з урахуванням поточних оперативних та економічних викликів. У цьому контексті свою особливу позицію висловили країни Середземноморського діалогу, котрі надали учасникам засідання цінний аналіз викликів регіональній безпеці.

Однак, ключовими для української делегації стали, все ж таки, сфери безпосередньої взаємодії з Альянсом в місіях місії НАТО в Афганістані та Косово. Так, під час **9-го засідання Військового комітету НАТО у форматі країн-контрибуторів Міжнародних сил сприяння безпеці в Афганістані** особливу увагу було приділено оцінці прогресу формування Національних сил безпеки Афганістану та процесу передачі повноважень у безпековій сфері безпосередньо від МССБ до НСБ. Було зазначено, що підготовка представників афганської національної армії та поліції здійснюється відповідно до планових показників. Нині загальна чисельність Афганських національних сил безпеки становить 352 тисячі військовослужбовців, а з початку 2013 року близько 80% бойових операцій планується проводити безпосередньо НСБ ІРА. Уже через місяць розпочнеться четвертий транш передачі повноважень, що охопить 52 адміністративні одиниці 12 провінцій у північній прикордонній частині та всередині країни, де проживає близько 11% населення. Таким чином, після його

завершення 87% населення, а також 23 з 34 афганських провінцій мають перейти під повний безпосередній контроль НСБ. По суті, нова місія НАТО в Афганістані, котра розпочне свою діяльність у країні після 2014 року, зосередившись на допомозі Національним силам безпеки (НСБ) та їхній підготовці, й справді має готуватися вже сьогодні, адже 9 січня 2013 року було оприлюднене офіційне оголошення про початок передачі контролю над територіями Афганістану збройним силам країни.

Крім того, **17 січня відбулося 6-е засідання Військового комітету НАТО на рівні начальників генеральних штабів у форматі країн-контрибуторів сил КФОР**, під час якого розглядалися питання щодо поточного стану та перспектив проведення операції в Косово під проводом Альянсу. Зокрема, учасників засідання було поінформовано про стан та перспективи розвитку безпекової ситуації на півночі Косова, досягнення Силами безпеки Косова (СБК) повних оперативних спроможностей, майбутню роль НАТО у контексті їх подальшого розвитку.

Окремо обговорювалися умови та шляхи переходу до третього етапу фази «Стримуюча присутність» операції Альянсу в Косово, під час якої СБК мають бути перетворені на так звану «Армію Косова», котра перебере на себе повноваження із забезпечення безпеки краю. Хоча, до червня 2013 року, коли Рада НАТО має винести остаточне політичне рішення з цього приводу, КФОР виконуватимуть свої функції на території краю. Відтак, під час засідання начальники генеральних штабів позитивно відзначили введення Україною до складу Сил КФОР в Косово додаткового інженерного підрозділу, який посилив необхідні спроможності на півночі краю, приступивши з 31 грудня 2012 року до виконання завдань за призначенням.

Отже, дані факти свідчать про продовження суто прагматичного партнерства між нашою країною та НАТО.

ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

16.01.2013. Начальник українського Генштабу вирушив до штаб-квартири НАТО

Як повідомили УНІАН у Департаменті преси та інформації Міністерства оборони України, передбачається, що начальник Генштабу – головнокомандувач Збройних сил України генерал-полковник Володимир Замана проведе робочу зустріч з новопризначеним головою Військового комітету ЄС генералом Патріком де Рузьє.

Запланована участь делегації Збройних сил України у засіданнях Військового комітету НАТО у форматі країн-контрибуторів Міжнародних сил сприяння безпеці в Ісламській Республіці Афганістан та місії НАТО у Афганістані після 2014 року, Військового комітету НАТО у форматі країн-контрибуторів Багатонаціональних сил КФОР у Косово, а також Військового комітету НАТО у форматі євроатлантичного партнерства.

Крім того, В.Замана проведе низку зустрічей з начальниками генеральних штабів країн-членів та партнерів Альянсу.

УНІАН

16.01.2013. У НАТО розуміють політичну ситуацію в Україні й вітають розвиток двосторонньої співпраці - глава Військового комітету

Глава Військового комітету НАТО генерал Збройних сил Королівства Данії Кнуд Бартелс обіймає найвищу посаду в структурі військового управління Альянсу.

Напередодні першого в нинішньому році засідання Військового комітету, що проходить 16-17 січня в Брюсселі, генерал Бартелс висловив високу оцінку стану та перспективам співробітництва між Україною і НАТО у військовій сфері.

- Пане Бартелс, як би Ви оцінили досягнуті результати, нинішній стан та перспективи співробітництва України і НАТО у військовій сфері?

- Я вітаю та позитивно оцінюю прогрес у сфері практичної співпраці між НАТО і Україною. На актуальному етапі це особливо стосується рішення про продовження участі України в Силах швидкого реагування НАТО, а також наміру щодо подальшого опрацювання українською стороною питання з розвитку та вдосконалення свого майбутнього внеску до цієї сфери.

Я задоволений наявними рамками та механізмами співробітництва, зокрема в частині виконання Плану Військового комітету НАТО-Україна.

Водночас саме залучення фінансових та людських ресурсів залишається вагомим чинником для майбутнього успішного співробітництва у військовій сфері між сторонами.

- Враховуючи рішення Чиказького саміту НАТО, як би Ви оцінили роль та місце України у військових операціях під проводом Альянсу?

- Це питання є актуальним у межах діяльності Комісії НАТО-Україна. Ми очікуємо подальшого розвитку практичного військового співробітництва з Україною. Особливо хочу відзначити рішення української сторони щодо розширення участі в операції НАТО з боротьби з піратством "Океанський щит". Спрямування Україною військового корабля розглядається не лише як вагомий внесок до операції, але і як чинник у розвитку бойової оперативної взаємної сумісності між збройними силами НАТО і України. Таке залучення нами дуже високо оцінюється, адже є дієвим, ефективним та спрямованим на подальше зміцнення взаємодії.

- Які ще можливості, на Вашу думку, має Україна, щоб забезпечити підвищення військових спроможностей союзників по Альянсу?

- Ми плануємо дотримуватися та реалізовувати співпрацю в тих сферах, які вже визначені, аби досягти найбільших результатів на цьому рівні співпраці. Водночас серед найбільш перспективних сфер такого майбутнього діалогу можна відзначити просування бойової та оперативної взаємосумісності, стандартизацію, методики та системи бойової підготовки військ, матеріально-тилове забезпечення, галузь військової освіти та підготовки, а також урахування раніше набутого досвіду.

- Якою є Ваша думка щодо запровадження в Україні заходів з реформування оборонної сфери, зокрема в частині значного скорочення особового складу Збройних сил та оптимізації їх структури?

- Незалежна, суверенна, стабільна й міцно віддана демократії та верховенству права Україна є ключовим чинником безпеки на євроатлантичному просторі. Ми визнаємо складну політичну ситуацію та необхідність фінансово-економічних обмежень в Україні. Але під час свого візиту в Україну (у вересні 2012 року - Ред.) я переконався у відданості вищого військового керівництва держави продовженню практичного співробітництва з НАТО та підтримці військових операцій під проводом Альянсу. Вважаю, що зусилля з реформування Збройних сил України реалізуються належним чином.

УКРІНФОРМ

17.01.2013. Делегація ЗСУ взяла участь в засіданні Військового комітету НАТО

Делегація Збройних сил України на чолі з начальником Генерального штабу – Головнокомандувачем Збройних сил України генерал-полковником Володимиром Заманою у Брюсселі взяла участь у 9-му засіданні Військового комітету НАТО у форматі країн-контрибуторів Міжнародних сил сприяння безпеці в Афганістані.

У Департаменті преси та інформації Міністерства оборони України, учасники засідання обговорили поточний стан і перспективи проведення операцій під проводом НАТО в Ісламській Республіці Афганістан, створення майбутньої місії НАТО в Афганістані після 2014 року.

Особливу увагу було приділено оцінці прогресу формування національних сил безпеки Афганістану та процесу передачі повноважень у безпековій сфері від Міжнародних сил сприяння безпеці до Афганських національних сил безпеки.

Було зазначено, що підготовка представників афганської національної армії та поліції здійснюється відповідно до планових показників. Нині загальна чисельність Афганських національних сил безпеки становить 352 тис. військовослужбовців. З початку 2013 року близько 80% бойових операцій проводиться безпосередньо Афганськими національними силами безпеки (АНСБ), зазначили в Міноборони.

Учасники засідання наголосили, що поетапна передача повноважень у безпековій сфері є ключовим завданням діяльності Міжнародних сил сприяння безпеці в Афганістані на короткострокову перспективу. Вже через місяць розпочнеться четвертий транш передачі повноважень.

Він охоплює 52 адміністративні одиниці 12 провінцій у північній прикордонній частині та всередині країни, де проживають близько 11% населення. Таким чином, після його завершення 87% населення, а також 23 з 34 афганських провінцій мають перейти під повний безпековий контроль АНСБ.

Також було розглянуто окремі аспекти організації виведення основних сил і засобів МССБ з Афганістану до кінця 2014 року. Головна увага приділялася гармонізації процесів виведення активів міжнародних сил та створення нової Місії. Було відзначено, що важливе значення для досягнення успіху міжнародних зусиль в Афганістані матиме взаємоузгодження на всіх рівнях та злагодженість дій країн-контрибуторів.

Як повідомлялося, на сьогодні до складу Міжнародних сил сприяння безпеці в Афганістані входить військовий персонал 50 країн-контрибуторів. Збройні сили України представляють 28 військовослужбовців, які виконують завдання з цивільно-військового співробітництва, пошуку, знешкодження і знищення вибухонебезпечних предметів та саморобних вибухових пристроїв, надання фахової медичної допомоги населенню Афганістану, підготовки представників ВПС Сил безпеки Афганістану.

www.ea-ua.info

18.01.2013. У НАТО задоволені українськими саперами сил КФОР

Як повідомили УНІАН у прес-службі Міністерства оборони, про це йшлося на шостому засіданні Військового комітету НАТО.

Україну на цьому засіданні представляє начальник генерального штабу – головнокомандувач Збройних сил України Володимир Замана.

На засіданні також розглядалося питання щодо поточного стану та перспектив проведення операції в Косово під проводом Альянсу. Зокрема, учасників засідання було поінформовано про стан та перспективи розвитку безпекової ситуації на півночі Косова, досягнення Силами безпеки Косово повних оперативних спроможностей, а також майбутньої ролі НАТО у контексті їх подальшого розвитку. Окремо обговорювалися умови та шляхи переходу до третього етапу фази "Стримуюча присутність" операції Альянсу в Косово.

УНІАН

21.01.2013. Проект програми співробітництва Україна-НАТО презентують у Брюсселі

У Брюсселі у штаб квартирі Організації Північноатлантичного договору проходить презентація проекту нової Річної національної програми співробітництва Україна-НАТО на 2013 рік.

«У понеділок у штаб-квартирі НАТО у рамках засідання Комітету з питань політики та партнерства з Україною відбудеться презентація проекту нової Річної національної програми співробітництва Україна-НАТО», - йдеться у повідомленні.

Українську делегацію на засіданні комітету очолює директор департаменту міжнародної безпеки та роззброєння МЗС України Олександр Александрович. До складу делегації також увійшли представники інших міністерств і відомств, зокрема, Мінюсту, Міноборони, Мінсоцполітики, Держкомтелерадіо.

Річні національні програми співробітництва Україна - НАТО (РНП), запроваджені згідно з рішенням Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ 2-3 грудня 2008 року, є інструментом здійснення взаємовигідного співробітництва з НАТО в рамках конструктивного партнерства, отримання консультативно-дорадчої та іншої допомоги з боку Альянсу і країн-членів НАТО. Виконання РНП покликане сприяти проведенню в Україні широкомасштабних внутрішніх реформ.

УКРІНФОРМ

22.01.2013. Співробітництво між флотами України і США є дорогою з двостороннім рухом” – командував українських ВМС віце-адмірал Юрій Іл’їн

“Двостороннє співробітництво між Військово-Морськими Силами Збройних Сил України і Військово-Морськими Силами Сполучених Штатів Америки, яке триває вже більше 15 років, досягло певних практичних результатів, флоти здійснили досить вагомий спільний внесок в справу зміцнення миру і безпеки”. На цьому 21 січня 2013 року наголосили командував Військово-Морських Сил Збройних Сил України віце-адмірал Юрій Іл’їн та аташе з питань оборони при Посольстві США в Україні полковник Джозеф Хікокс під час офіційної зустрічі у Севастополі.

У зустрічі також взяли участь представники командування українських ВМС і Посольства США в Україні.

Українські військові моряки мають давні дружні стосунки зі своїми американськими колегами, сьогоднішню зустріч я розглядаю як черговий крок в підвищенні ефективності двосторонньої співпраці, - підкреслив керівник вітчизняних ВМС віце-адмірал Юрій Іл’їн.

На думку командувача, важливим є те, що “на виході” дружні стосунки мають конкретну практичну складову.

Наше співробітництво є дорогою з двостороннім рухом. Завдання українських ВМС – наповнювати практичну складову нашої співпраці, – додав командувач ВМС ЗС України.

У свою чергу, аташе з питань оборони при Посольстві США в Україні полковник Джозеф Хікокс наголосив, що американсько-українське навчання “Сі бриз”, яке проводиться багато років і має миротворчу спрямованість, є переконливим прикладом практичної складової двосторонньої співпраці. Крім того, він наголосив на важливості співпраці в питанні підготовки кораблів і підрозділів до протидії морському піратству. В цьому аспекті військовий дипломат вважає дуже важливим, що поточного року фрегат українських ВМС “Гетьман Сагайдачний”, як планується, візьме участь в антипіратській операції “Океанський щит”.

На думку віце-адмірала Юрія Л’їна, національний військовий флот має відігравати одну з провідних ролей в питанні боротьби з піратством на морі, недопущення розповсюдження наркотиків, нелегальної міграції, незаконного пересування зброї, і на сьогодні вже триває відповідна підготовка активів ВМС до участі в цій роботі.

Перш за все, це запланована участь фрегату “Гетьман Сагайдачний” в антипіратській операції “Океанський щит”. Також поточного року ми плануємо брати участь в операції “Активні зусилля”. Ми будемо продовжувати приймати участь в усіх регіональних ініціативах: активації багатонаціонального оперативного з’єднання кораблів в рамках угоди щодо BLACKSEAFOR, а також в операції “Чорноморська гармонія”, – зазначив керівник вітчизняних ВМС.

Крім того, підрозділи української морської піхоти, як планується, поточного братимуть участь в низці заходів міжнародного військового співробітництва.

Ще однією складовою співпраці командувач назвав проведення міжнародних навчань.

Ми вважаємо дуже актуальним в питанні забезпечення безпеки в регіоні проведення українсько-американського навчання “Сі бриз”. Крім того, воно слугує справі підготовки наших сил до участі в антитерористичних та миротворчих операціях, – підкреслив віце-адмірал Юрій Л’їн.

Керівник вітчизняних ВМС подякував в особі аташе ВМС США за підтримку, і перш за все – за підтримку в напрямку опанування екіпажами українських кораблів і особовим складом підрозділів міжнародними стандартами, досягнення взаємосумісності з флотами провідних країн світу.

www.ea-ua.info

22.01.2013. Україна запровадить деякі нормативні зміни у сфері співпраці з НАТО

На даному етапі готуються три укази Президента України, якими будуть запроваджені деякі нормативні зміни у сфері практичної співпраці з НАТО.

Про це повідомив директор департаменту міжнародної безпеки та роззброєння МЗС України Олександр Александрович після засідання Комітету з питань політики та партнерства Україна - НАТО, що відбулося у понеділок у Брюсселі.

«Я повідомив стороні НАТО про підготовку трьох указів Президента України, які стосуються співпраці України з Альянсом», – завив дипломат.

За його словами, перший указ є базовим – в ньому буде визначена сама структура річних національних програм, а також порядок їх затвердження, він буде виданий на заміну документа від 2009 року.

«Другий указ стосуватиметься нашої внутрішньої міжвідомчої комісії з питань партнерства з НАТО. Зміни передбачатимуть те, що посади національних координаторів і склад цієї комісії буде затверджуватися не за прізвищами, а за посадами», – уточнив Александрович.

Третім указом, зазначив він, Президент затвердить Річну національну програму співробітництва Україна - НАТО на 2013 рік.

Представник МЗС України зауважив, що на даному етапі відомство та міжвідомча комісія докладає максимальних зусиль, щоб якнайшвидше подати цю програму на затвердження Главі держави.

УКРІНФОРМ

НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ

22.01.2013. Терористи і екстремісти в Африці можуть стати прямою загрозою для Європи, побоюються в НАТО

Генеральний Секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен дав високу оцінку оперативній реакції Франції та інших країн Північноатлантичного альянсу на події в Алжирі.

"Терористичні і екстремістські угруповання, злочинні організації, які ставлять за мету захоплення заручників у регіоні, очевидно, можуть стати прямою загрозою для Європи, якщо їх не зупинити", - заявив він в інтерв'ю, опублікованому 18 січня в данській газеті "Політікен".

"Ми не можемо дозволити, щоб Малі стала живильним середовищем для міжнародного тероризму", - підкреслив колишній данський прем'єр.

На думку Генерального Секретаря НАТО, події в Алжирі "додають нові елементи до картині регіону, який останнім часом проходить дуже небезпечний етап еволюції".

"Я радий, що Франція оперативно відреагувала, що Данія та інші країни-учасниці НАТО допомогли Франції, - сказав Андерс Фог Расмуссен. - Ми повинні пам'ятати, що згідно з рішенням ООН, сили стабілізації ситуації в Малі повинні перебувати під управлінням африканців. Тому в НАТО не може бути ролі в цій країні. Однак я вважаю важливим, що окремі члени НАТО втручаються, щоб перешкодити терористам узяти верх і щоб відкрити шлях у країну африканським силам".

Нагадаємо, в контртерористичній операції в Малі задіяно понад 1,4 тис французьких солдатів, число яких має збільшитися до 2,5 тис. До 26 січня понад 3 тис військовослужбовців збройних сил західноафриканських країн у рамках Африканської міжнародної місії з підтримки Малі повинні мають бути розгорнуті на її території.

Конфлікт у Малі вибухнув навесні 2012 року, коли група військових підняла збройний заколот у Бамако. Путчем скористалися туареги і збройні угруповання ісламістів, які діють на півночі країни. Вони швидко взяли під контроль і продовжують утримувати обширну територію з центром у Тімбукту.

В даний час владі в Бамако протистоять бойовики екстремістського альянсу, в який входять угруповання "Ансар ад- дін" ("Захисники релігії") і "Аль-Каїда в країнах ісламського Магриба", а також "Рух за єдність і джихад в Західній Африці".

www.ea-ua.info

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Візит міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова до Чернівців: знак дипломатичної взаємності чи узгодження нових орієнтирів двосторонніх відносин?

На тлі переговорів щодо наближення Української держави до Європейського Союзу (наразі – вже у реальнішій формі) та можливого підписання Угоди про асоціацію з цією структурою вже у листопаді 2013 року, порядок денний дипломатичного співробітництва нашої держави вкотре доповнився пунктами щодо вирішення ключових питань взаємин з Російською Федерацією, котра, до речі, все ще вважається не лише основним стратегічним, а й «альтернативним» ЄС партнером офіційного Києва. Відтак, **робочий візит міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова до Чернівців 13-14 січня 2013 року** виявився не просто «знаком дипломатичної взаємності» чи черговим етапом у поточній роботі сторін. Основною метою зустрічі керівника російського МЗС із Міністром закордонних справ України Леонідом Кожарою стало обговорення «болючих» питань двосторонніх відносин, котрі, по суті, мають вплинути на хід співробітництва сторін в усіх наявних на сьогодні сферах та визначити їхній розвиток уже в найближчому майбутньому.

Офіційним приводом для проведення цієї зустрічі стало чергове, сьоме, засідання Підкомітету з міжнародного співробітництва Українсько-Російської міждержавної комісії, в рамках якого високопосадовці обговорили широкий спектр актуальних питань двосторонніх відносин, зокрема: договірно-правового оформлення українсько-російського державного кордону, спрощення порядку перетину кордону громадянами двох країн та консульської співпраці, розширення двостороннього торговельно-економічного й інвестиційного співробітництва, а також поглиблення міжрегіональних зв'язків. Значна увага була приділена взаємодії двох країн у рамках міжнародних організацій, у тому числі, в контексті головування України в ОБСЄ у 2013 році.

Крім того, співголови Підкомісії з питань функціонування Чорноморського флоту Російської Федерації та його перебування на території України Українсько-Російської міждержавної комісії Перший заступник Міністра закордонних справ України Руслан Демченко та статс-секретар – заступник міністра закордонних справ Російської Федерації Григорій Карасін обговорили актуальні питання, пов'язані із перебуванням Чорноморського флоту РФ на території Української держави. За підсумками спільної роботи міністри

закордонних справ України та РФ підписали Протокол засідання Підкомітету та План взаємодії між Міністерством закордонних справ України та Міністерством закордонних справ Російської Федерації на 2013 рік.

Однак, основна увага була зосереджена на геополітичній орієнтації України, її взаєминах із Митним Союзом Росії, Білорусі й Казахстану, ЄС та ОБСЄ, а також можливих взаємних візитах глав двох держав уже в найближчому майбутньому.

Так, зважаючи на головування України в ОБСЄ, важливим питанням залишається з'ясування позиції щодо врегулювання Придністровського конфлікту, переговори щодо якого у форматі «5 + 2» мають відбутися у Львові вже у лютому 2013 року.

Жорстка боротьба за українську співпрацю з Митним союзом наразі зводить нанівець усі інші можливі аспекти двостороннього діалогу, тому навряд чи міністри змогли домовитися про візит Президента України Віктора Януковича до Москви чи відвідини президентом РФ Володимиром Путіним нашої держави. І Київ, по суті, не може надалі займати вичікувальну позицію, роблячи «паузи» у взаєминах з Росією до проведення Саміту з ЄС і посилаючись на час необхідний для вивчення умов перебування країн у складі МС. Адже у разі продовження зближення нашої держави з ЄС Росія змусить МС запровадити «загороджувальні» заходи на шляху української продукції до країн угруповання. Хоча, по суті, навіть зі вступом до нього, Україна все-одно, користуватиметься не надто вигідними умовами для експорту цукру, металопродукату чи хімічної продукції. Крім того, сам процес збирання мита в МС та проведення спільної політики апріорі вимагає передачу частки суверенітету держави так-званому Наднаціональному органу, що аж ніяк не входить до планів офіційного Києва. Та й самі члени МС (звичайно ж, окрім РФ) піддають сумніву необхідність політичної інтеграції в рамках майбутнього євразійського Союзу, першою стадією для якого і є Митний союз. Крім того, навіть учасники МС не застраховані від подорожчання багатьох товарів та загострення важливих для країн-учасниць питань, зокрема, щодо поставок російської нафти і нафтопродуктів. Відтак, спостерігаємо просту ситуацію задоволення інтересів Росії за рахунок слабших гравців міжнародної політики. І точно не на умовах СОТ.

Тож наразі чітко зрозуміло, що вступ України до МС надасть їй лише короточасні дивіденди, адже ті кілька мільярдів доларів, про які говорить Кремль, – плата в обмін на втрату Україною державного суверенітету. Відповідно, тиск Москви посилюватиметься щодня, а Києву потрібно просто вистояти, не намагаючись працювати «на два фронти», зреалізувати європейський вибір країни.

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

15.01.2013. Лавров не зумів звабити Кожару вигодами Митного союзу

Міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров зустрівся у Чернівцях з міністром закордонних справ України Леонідом Кожарою. Він описав вигоди від потенційного членства України в Митному союзі, однак, пише "КоммерсантЪ-Украина", рухатися в цьому напрямку Київ не поспішає.

Як пише видання, незважаючи на заяви міністрів про дружбу двох країн, у відносинах Москви і Києва залишається серйозний подразник - мова йде про можливу інтеграцію України до Митного союзу.

За даними джерела в українському МЗС, спочатку передбачалося обговорити на зустрічі лише питання, пов'язані з головуванням Києва в ОБСЄ, зокрема з перспективами

придністровського врегулювання, однак потім до порядку денного додали питання взаємодії України і МС.

"Ми не змушуємо Україну вступати в Митний союз, - запевнило джерело, близьке до російської делегації. - Звісно, з геополітичної точки зору це було б бажано для нас, але якщо цього не станеться, ніхто сльози лити не буде. Ми лише хочемо від Києва визначеності в даному питанні".

Газета зазначає, що документально оформлених рішень, пов'язаних із МС, приймати не планувалося. Більш того, МЗС України намагався якомога менше виносити це питання на публіку. Стало відомо, що українська сторона попросила журналістів не ставити міністрам питань на цю тему.

Однак наступного дня про перспективи інтеграції Росії, Білорусі та Казахстану заговорив сам Лавров. "Всі основні завдання щодо забезпечення функціонування Митного союзу виконані. Наше об'єднання вже приносить конкретну практичну вигоду", - оголосив голова МЗС РФ, після чого застеріг від "спроб штучного протиставлення інтеграційних процесів" у Європі.

"Наші сусіди не повинні ставитися перед штучним вибором між західним і східним векторами розвитку", - заявив Лавров. Втім, як зазначили українські джерела видання, Росія на консультаціях сама ставить Україну перед таким вибором, раз за разом наголошуючи, що продовження інтеграції Києва з ЄС змусить Митний союз ввести загороджувальні заходи, які вплинуть на експорт української продукції в Росію та інші країни МС.

Експрес онлайн

18.01.2013. Азаров погодився на підвищення цін на газ для населення

Прем'єр Микола Азаров заявляє, що Україна готова піти на диференційоване підвищення тарифів на комунальні послуги для досягнення компромісу з Міжнародним валютним фондом.

"Ми сказали, що ми готові, для тих, хто має європейську зарплату і доходи, ми готові для них, для цієї категорії населення, встановити тарифи такі, що відповідають собівартості цих товарів", - цитує Азарова "РИА Новости Україна".

При цьому він підкреслив, що отримання кредиту МВФ не є критично важливим для України, тому Київ продовжує переговори, розраховуючи добитися прийнятних умов співпраці. Азаров зазначив, що рівень доходів більшої частини населення країни залишається як і раніше низьким, тому люди не зможуть платити повну вартість.

"Що стосується підвищення тарифів на газ для населення - всього, в тому обсязі, про який вони (МВФ) говорили з нами, то на це ми піти не можемо", - додав прем'єр.

Нагадаємо, що наприкінці січня в Україну приїде місія МВФ, з якою українській владі доведеться домовлятися щодо нової програми співпраці. Україна розраховує отримати від МВФ \$ 15 млрд в її межах.

За попереднім договором країна отримала лише тільки два кредитних транша на \$ 3,4 млрд. Потім фінансування було заморожено через невиконання вимог фонду - підвищення тарифів на газ для населення, консервативної бюджетної політики і переходу до гнучкого валютного курсу.

Левий берег

18.01.2013. Кожара пообіцяв ОБСЄ виконання ухвали Євросуду щодо Тимошенко

Міністр закордонних справ України Леонід Кожара заявив, що пріоритетами України під час головування в ОБСЄ у 2013 році буде підтримка у розв'язанні тривалих конфліктів, протидія торгівлі людьми та просування свободи преси.

Звертаючись до постійної ради ОБСЄ у Відні під час презентації пріоритетів, він заявив, що Україна сприятиме "пошуку політичного вирішення тривалих конфліктів та наданню нової динаміки існуючим форматам переговорних процесів" - переговорам з придністровського врегулювання у форматі "5+2", Женевським дискусіям з питань, пов'язаних з конфліктом 2008 року у Грузії, а також переговорам стосовно Нагірного Карабаху під керівництвом співголів Мінської групи ОБСЄ.

"Ми переконані, що так звані тривалі конфлікти досі становлять серйозну загрозу для нашої регіональної стабільності. Допомога сторонам у пошуку політичного вирішення має залишатися найвищим пріоритетом для ОБСЄ", - наголосив Леонід Кожара, якого Клацнути цитує постійне представництво України при міжнародних організаціях у Відні.

Леонід Кожара повідомив, що з метою сприяти процесу придністровського врегулювання наступного тижня він здійснить візит до Молдови як діючий голова ОБСЄ.

Міністр закордонних справ України підкреслив важливість продовжувати зусилля, спрямовані на посилення механізмів контролю над озброєннями та заходів зі зміцнення довіри та безпеки.

"Україна докладатиме зусиль на шляху протидії транснаціональним загрозам, таким як тероризм, організована злочинність, торгівля людьми, незаконний обіг зброї та наркотиків", - заявив Леонід Кожара. В економічній сфері, додав він, Україна зосередиться на тематиці екологічних аспектів енергетичної діяльності.

Сприяння виконанню існуючих зобов'язань у людському вимірі, свобода преси та освіта молоді з питань прав людини також стануть пріоритетними напрямками для головування України, заявив Леонід Кожара.

Він також закликав держави-учасниці розглянути наслідки для безпекової ситуації запланованого на 2014 рік виведення міжнародного контингенту з Афганістану, а також можливі дії з боку ОБСЄ. У цьому зв'язку міністр зазначив, що Україна розглядає можливість проведення окремого заходу, присвяченого цій тематиці.

Леонід Кожара також повідомив про ініціативу України провести на своїй території міжнародний захід, спрямований на залучення молоді з усіх держав-учасниць та країн-партнерів Організації.

Міністр закордонних справ заявив на прес-конференції у Відні 17 січня, що Україна виконає рішення Європейського суду з прав людини за скаргою Юлії Тимошенко.

"Ми сподіваємося, що всі юридичні процедури будуть завершені після того, як Європейський суд з прав людини схвалить своє рішення. Україна як член Ради Європи виконає рішення Страсбурзького суду", - сказав міністр, якого цитує агентство УНІАН.

Леонід Кожара сказав, що "ніхто не щасливий від того, що Юлія Тимошенко та колишній міністр внутрішніх справ Юрій Луценко позбавлені волі". Водночас, він запевнив, що "мільйони українців" підтримують рішення національних судів у справі экс-прем'єра.

"Мільйони українців вважають, що відповідні суди схвалили законні рішення, що стосується Тимошенко та жахливого наслідку для економіки України, який ми відчуваємо кожен день", - сказав міністр.

Леонід Кожара сказав, що в Україні розуміють, що питання ув'язнених колишніх урядовців буде актуальним у відносинах із Європейським Союзом. Водночас міністр сказав, що Київ вважає, що порядок денний двосторонніх взаємин є набагато ширшим.

Раніше захисник Юлії Тимошенко Сергій Власенко Клацнути заявляв, що рішення ЄСПЛ у справі Юлії Тимошенко слід очікувати у найближчі місяці.

BBC Україна

24.01.2013. У МЗС уточнили, хто саме зможе отримувати візи до країн ЄС за "спрощеною схемою"

Міністерство закордонних справ роз'яснило умови спрощення порядку оформлення шенгенських віз для українців, схвалений 22 січня Комітетом із закордонних справ Європарламенту. Про це повідомляє Цензор.НЕТ з посиланням на ZN.UA.

Спрощення торкнеться 10 категорій українців. Крім того, громадяни України - власники біометричних службових паспортів - повністю звільняються від необхідності оформлення шенгенських віз.

Угодою передбачено, зокрема, спрощений порядок оформлення віз для в'їзду в держави-члени ЄС таким категоріям громадян України:

- Водіям, що здійснюють міжнародні вантажні та пасажирські перевезення на територію держав-членів ЄС автотранспортними засобами, зареєстрованими в Україні;

- Журналістам та членам технічного персоналу, які будуть їх супроводжувати з метою виконання службових обов'язків;

- Учасникам офіційних програм обміну між містами-побратимами, а також іншим муніципальним одиницям;

- Близьким родичам (один з подружжя, діти (в тому числі усиновлені), батьки (в тому числі опікуни), які відвідують громадян України, у яких є дозвіл на проживання на території держав-членів або громадян Європейського Союзу, які проживають на території держави-члена, громадянами якої вони є;

- Особам, які будуть подорожувати з метою лікування і супроводжуваним їх особам;

- Представникам громадських організацій, які будуть подорожувати з метою освітньої підготовки, участі в семінарах, конференціях, в тому числі в рамках програм обміну;

- Представникам професій, які беруть участь у міжнародних виставках, конференціях, симпозіумах, семінарах та інших подібних заходах, що проводяться на території держав-членів ЄС;

- Представникам релігійних громад;

- Учасникам офіційних програм ЄС з прикордонного співробітництва, таких як Інструмент Європейського Сусідства та Партнерства;

- Громадянам України, які проживають на значній відстані від дипломатичних представництв та консульських установ держав-членів ЄС в Україні.

Нагадаємо, 22 січня комітет Європейського Парламенту у закордонних справах одногослосним рішенням підтримав набрання чинності Угодою між Україною та ЄС про внесення змін до Угоди між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз.

У МЗС впевнені, що це стане «важливим кроком на шляху до запровадження безвізового режиму поїздок громадян України до Європейського Союзу».

Цензор.НЕТ

25.01.2013. Кожара: Україна може лише частково приєднатися до Митного союзу

Міністр закордонних справ Леонід Кожара вважає вигідним для України часткове приєднання до інституційних угод Митного союзу. Про це він заявив під час ланчу у рамках Всесвітнього економічного форуму в Давосі, повідомляє кореспондент Тиждень.ua.

«Інституційно Україна на сьогодні може приєднатися до будь-якої економічної організації. Ми можемо знайти свій статус – як спостерігачі, як країна, яка частково підтримує певні статуси у торговельно-економічних стосунках», – зазначив він.

«Ми б хотіли, щоби Митний союз також надав нам можливості на сьогодні приєднатися до певних угод, які відповідали би інтересам і України, і Митного союзу», – заявив міністр.

За його словами, ми зможемо говорити саме про часткове приєднання України до інституційних угод Митного союзу.

Він наголосив, що Євросоюз чітко заявив: членство України у Митному союзі суперечить створенню зони вільної торгівлі з ЄС, і Київ, за словами Кожари, також дотримується цієї позиції.

Тиждень.ua

29.01.2013. Кожара: Україна докладе максимум зусиль для підписання Угоди про асоціацію з ЄС в 2013 р.

Україна зробить все, щоб підписати Угоду про асоціацію з ЄС до кінця 2013 року. Про це заявив міністр закордонних справ України Леонід Кожара в рамках засідання Європейської Бізнес Асоціації, передає кореспондент РБК-Україна.

"Друга подія, яку ми очікуємо в цьому році, це підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Я хочу підтвердити, що уряд, всі відомства, парламент - надзвичайно "заряджені" на те, щоб Угода про асоціацію була підписана", - заявив він.

Кожара зазначив, що ця угода передбачає не тільки ЗВТ з ЄС, це багато в чому політичний документ: "Хоча існують різні точки зору на політичну складову ... Але ми будемо робити все протягом року, щоб угода про асоціацію була підписана. Це пріоритет уряду".

РБК-Україна

29.01.2013. У МЗС заявили, що Україна не завдала збитків Газпрому

Україна споживанням або закупівлею газу не нанесла жодних прямих збитків російському Газпрому. Про це заявив міністр закордонних справ Леонід Кожара в ефірі каналу ICTV.

"Якщо мова йде про останні заяви Газпрому про те, що Україні виставляється рахунок у 7 мільярдів, я хочу сказати, що Україна ніяких прямих збитків споживанням російського газу і закупівлею не наносила Газпрому", - зазначив Кожара.

"Мова йде фактично про газ, закуплений на сьогоднішній день. Це непрямі збитки або, можна сказати, що це упущена вигода. Тому, я думаю, що і це питання має розглядатися також в контексті переговорів з РФ про реструктуризацію цих збитків та можливість зменшити ціну на російський газ", - додав він.

"І я думаю, що на сьогоднішній день Україна забезпечила в такому переговорному процесі певні переваги, оскільки споживання газу російського різко зменшується", - підкреслив глава МЗС.

Нагадаємо, російський Газпром виставив Нафтогазу рахунок на суму близько \$7 млрд за недобір природного газу в 2012 році виходячи з передбаченою контрактами вимогою take or pay.

Водночас у Нафтогазі підкреслюють, що компанія в повному обсязі оплатила отриманий від російської компанії газ за раніше виставленими рахунками. При цьому Нафтогаз неодноразово повідомляв російську компанію про намір знизити закупівлі природного газу у 2012 році.

Тиждень.ua

ПРЕЗИДЕНТ**15.01.2013. Фліртує з Росією Янукович явно перебільшує значимість України для Європи і США, - экс-посол Пайфер**

Президент України Віктор Янукович фліртує зі вступом до Митного союзу, намагаючись переконати Захід ігнорувати погіршення ситуації з демократією і правами людини в Україні. Про це у своїй статті на Financial Times написав экс-посол США Стівен Пайфер, передає Цензор.НЕТ з посиланням на NEWSru.UA.

"У минулому Янукович виключав вступ до Митного союзу саме тому, що це вб'є перспективи України на укладення угоди про вільну торгівлю з ЄС. Фундаментальний поворот від Європи до Росії і Митного союзу проявить протиріччя з ситуацією всередині України - і з громадськістю, де опитування показують послідовну підтримку інтеграції з ЄС, і з елітою, в тому числі в Партії регіонів Януковича. Поворот на схід створює значні внутрішньополітичні ризики для Януковича. Висловлення Києвом інтересу до Митного союзу має на меті збільшити занепокоєння Заходу тим, що він "втрачає" Україну на користь Росії. Президент та інші члени еліти, здається, мають перебільшене почуття значимості України для Європи і США, вважаючи, що їх нація є такою важливою фігурою в геополітичному перетягуванні каната між Заходом і Росією, що, врешті-решт, Захід відкине свою заклопотаність демократією і прийме Україну такою, як вона є", - пише Пайфер.

Втім, на думку аналітика, цього не станеться. "По-перше, немає ніяких приводів вважати, що президент США Барак Обама або багато лідерів ЄС думають в термінах холодної війни. По-друге, Захід розуміє, що для Києва вступ до Митного союзу загрожує втратою суверенітету, за отримання якого країна боролася більше 21 року незалежності", - вважає Пайфер.

"Логічною зовнішньою політикою для України була б політика поглиблення зв'язків з Європою і при цьому збереження хороших відносин з Росією. Захід не повинен відкладати свої цінності в сторону, щоб зблизитися з Україною, яка, здається, більш імовірно стане другою Білоруссю в Європі, ніж другою Польщею. Замість цього ЄС і США повинні зробити все, щоб кристалізувати в голові Януковича чіткий вибір: він може жити за демократичними принципами, які він, принаймні, на словах підтримує, і покращувати свої відносини з Європою і Заходом, чи може стати ще більш ізольованим. Він може заявляти, що такий вибір поверне його в бік Росії. Але, швидше за все, він не хоче туди йти», - додає він.

Як повідомлялося, 48,4% українців вважають, що Україні необхідно приєднатися до Європейського Союзу, а 40,3% - за вступ України до Митного союзу в рамках Єдиного економічного простору (Росія, Білорусь і Казахстан).

Цензор.НЕТ

23.01.2013. Януковичу в Давосі повідомили про невизначені перспективи основного експорту України

Українська економіка безпосередньо залежить від світових ринків металопродукції. Поки перспективи виглядають невизначено, вважає власник "Криворіжсталі".

Президент України Віктор Янукович і голова ради директорів, виконавчий директор сталеливарного концерну ArcelorMittal Лакшмі Міттал обговорили ситуацію на світовому ринку металу.

Зустріч відбулася в середу, 23 січня, в рамках Всесвітнього економічного форуму в Давосі (Швейцарія).

Янукович поцікавився прогнозами Міттала в зв'язку з економічною кризою. Міттал зазначив непередбачуваність ситуації, підкресливши, що "багато невизначеності" у галузі як на європейських ринках, так і в США.

Нагадаємо, що концерн ArcelorMittal володіє в Україні підприємством "Арселорміттал Кривий Ріг" (колишня "Криворіжсталь").

Дзеркало тижня

23.01.2013. Давос – 2013: чи стане Всесвітній економічний форум енергетичним проривом України?

23 січня Президент України Віктор Янукович прибуде до швейцарського курортного містечка Давос, для участі у щорічному засіданні Всесвітнього економічного форуму. Серед пріоритетів на дискусіях у Давосі для Віктора Януковича – розвиток інфраструктури та енергетика. Про це повідомив голова Адміністрації Президента Сергій Львовичкін.

Тим часом експерти сумніваються, що Януковичу вдасться знайти спільну мову із західними політиками та бізнесменами, враховуючи «чинник Тимошенко», корупцію та інші проблеми в Україні.

Торік Президент Янукович теж відвідав Всесвітній економічний форум у Давосі й говорив, зокрема, про енергетику. Але тоді лідери Євросоюзу проігнорували Віктора Януковича. Під час роботи форуму західні ЗМІ, посилаючись на джерела в Єврокомісії, писали, що європейці незадоволені ув'язненням экс-прем'єра Юлії Тимошенко, оцінюючи справу проти неї як політичне переслідування.

Цього року ситуація може повторитися, прогнозують українські експерти. Так, політолог, викладач Києво-Могилянської академії Олексій Гарань вважає, що ув'язнення колишніх урядовців, політична нестабільність в Україні змушують європейських політиків і бізнесменів добре поміркувати, чи варто зустрічатися з керівником такої держави. Та і сам Президент Янукович не демонструє бажання спілкуватися з тими, хто ставить йому гострі запитання та вимоги, стверджує Олексій Гарань.

«Мені вдалось цікавим, що цього разу, судячи з програми, Президент Янукович буде відсутній на вже традиційному українському ланчі, який організовує бізнесмен Віктор Пінчук», – наголошує експерт.

«Це не просто так, а тому, що на цьому ланчі неминуче будуть поставати питання, пов'язані із внутрішньою ситуацією в Україні. Очільникам України не вдалося б уникнути гострих питань», – вважає Гарань.

Експерт з енергетичної безпеки Михайло Гончар переконаний, що за відсутності в Україні серйозних реформ, за наявності непрозорих схем при постачанні енергоносіїв, Президентові Януковичу навряд чи вдасться знайти інвесторів і домовитись про участь країни у системі енергетичного транзиту.

«Спілкування з Януковичем європейці уникатимуть. А якщо вже говорити про справи, пов'язані з енергетикою, то напевно пригадають слова самого Президента. Він нещодавно на засіданні Кабінету міністрів сказав, мовляв, що це за рівень реформування на 25 відсотків», – наголошує Гончар.

Виступ Президента перед урядовцями експерт вважає найбільш красномовним від будь-яких інших оцінок. «Як можна вести справи з державою, яка надуває щокі в енергетичній сфері, але нічого не робить заради реформування цієї сфери?», – ставить Гончар риторичне питання.

Тим часом, як ідеться у повідомленні голови Адміністрації Президента Сергія Львовичкіна, Віктор Янукович планує взяти участь у сесіях з енергетичних та інфраструктурних проблем. Згідно з цим повідомленням, також український лідер зустріне з виконавчим головою Всесвітнього економічного форуму Клаусом Швабом, головою Європейського парламенту Мартіном Шульцом, прем'єр-міністром Грузії Бідзіною Іванішвілі та керівниками міжнародних банків і транснаціональних корпорацій.

«Президент України виступить як співдоповідач на пленарній сесії Форуму «Прискорення розвитку інфраструктури», акцентуючи на ролі, досвіді та можливостях України у забезпеченні транзитних потоків в Євразії за напрямками «Північ – Південь» та «Схід – Захід», – ідеться у повідомленні Адміністрації Президента.

Радіо Свобода

24.01.2013. Янукович у Давосі: європейський вектор України незмінний

Європейський вектор України є незмінним і пріоритетним. Про це Президент України Віктор Янукович заявив у Давосі, на неформальному засіданні світових економічних лідерів «Закладення підвалин для відродження Європи», яке відбувається в рамках зустрічі Всесвітнього економічного форуму.

Як повідомляє прес-служба Президента, у своєму виступі глава держави торкнувся питань геополітики, відносин між Україною, Росією і Європою в газовій сфері, а також подальшої співпраці України з Європейським Союзом.

Щорічні збори Всесвітнього економічного форуму в швейцарському Давосі стартували вчора. На зустріч зібралися 1500 топ-менеджерів бізнесу і 50 світових лідерів. Учасники впродовж п'яти днів обговорюватимуть перспективи зростання світової економіки.

Радіо Свобода

ПАРЛАМЕНТ**23.01.2013. Єврокомісар Фюле виступить у Верховній Раді 7 лютого**

Виступ комісара Європейського союзу з питань розширення та європейської політики сусідства Штефана Фюле (на фото) у Верховній Раді України заплановано на 7 лютого. Про це йшлося сьогодні на зустрічі голови ВР Володимира Рибачака з керівником Представництва Євросоюзу в Україні Яном Томбінські, передає прес-служба ВР.

Згідно з повідомленням, на засідання будуть запрошені представники дипломатичних місій в Україні.

Рибачак також поновив запрошення президенту Європейського парламенту Мартіну Шульцу відвідати Україну найближчим часом.

Як повідомлялося, Єврокомісар Штефан Фюле планує відвідати Україну 7-8 лютого. Про це РБК-Україна повідомив прес-аташе представництва ЄС в Україні Давід Стулік. Згідно з повідомленням, почалася підготовка візиту Фюле, проте остаточного рішення з приводу візиту та інформації про першочергові питання, винесені на обговорення, ще немає.

Нагадаємо, наприкінці грудня минулого року Фюле заявив, що Україна може підписати Угоду про асоціацію з ЄС у 2013 р. Єврокомісар зазначив, що намічений на лютий саміт Україна-ЄС матиме амбітний порядок денний для України і для ЄС.

"Для того, щоб 2013-й був хорошим роком, протягом якого ми будемо розвивати відносини і, сподіваюся, прийдемо до підписання Угоди про асоціацію, нам потрібно буде більше заангажованості з нашого боку і великих результатів з боку України в певних ключових питаннях. Сподіваюся, що протягом наступних кількох днів країни-члени ЄС чітко сформулюють нашу спільну позицію. Але, в цілому, я оптиміст. Я з оптимізмом дивлюся на продовження нашої співпраці і на зосередження навколо цінностей і принципів, на яких тримаються наші відносини", - зазначав комісар ЄС.

Раніше впевненість у тому, що Угода про асоціацію з ЄС буде підписана у 2013 р., висловлював прем'єр-міністр України Микола Азаров. Про те, що Україна сподівається підписати цей документ у 2013 р., говорив і Президент Віктор Янукович.

Нагадаємо, що саміт Україна - Європейський союз відбудеться 25 лютого 2013 р. у Брюсселі. Зазначимо, що саміт мав відбутися ще в листопаді 2012 р., проте європейська сторона відклала його через встановлення результатів парламентських виборів в Україні.

Традиційно Україна і ЄС проводять саміти раз на рік. Останній саміт відбувся в середині грудня 2011 року в Києві.

Нагадаємо, раніше в МЗС України заявили, що резолюція Європейського парламенту (ЄП) про ситуацію в Україні, яка була прийнята 13 грудня, показала бачення інститутами Євросоюзу готовності до подальшого поглиблення співпраці з Україною, зокрема, до підписання Угоди про асоціацію.

Крім того, у зовнішньополітичному відомстві України привітали "чіткий сигнал Європарламенту щодо необхідності надання ЄС активного сприяння Україні у її реформаторських зусиллях". "Угода, безумовно, стане потужним імпульсом і кращим інструментом для успішного просування України на цьому шляху", - підкреслили в МЗС.

Раніше в Раді Євросоюзу заявляли, що Угода про асоціацію між ЄС та Україною можуть підписати до листопада 2013 на саміті "Східного партнерства" у Вільнюсі.

Угода про асоціацію України і ЄС була парафрована 30 березня 2012 - підписана була тільки політична частина договору. Для вступу документа в силу необхідно підписання та ратифікація Верховною Радою, Європарламентом і парламентами країн-членів ЄС. Представники ЄС неодноразово відзначали, що підписання Угоди про асоціацію опинилося під загрозою через нинішнього становища в Україні.

РБК-Україна

25.01.2013. Янукович і євроінтеграція: спроба психоаналізу

На форумі в Давосі Віктор Янукович зізнався у вірності євроінтеграції. Європейський вектор незмінний і пріоритетний, - заявив президент України, виступаючи у четвер на зібранні лідерів світової економіки.

Про своє бажання інтегруватися в ЄС український лідер говорить не вперше. Так само не вперше заяви дисонують з діями. Ось і тепер запевнення у відданості європейському курсу пролунало на тлі прямо протилежних кроків. Плювом в лице Європі з її вимогами припинити вибіркове правосуддя стало нове обвинувачення, пред'явлене лідерів опозиції Юлії Тимошенко.

Чого насправді хоче Віктор Янукович? Чи він дійсно бажає підписати Угоду про асоціацію з Євросоюзом? Чи, навпаки, таємно мріє про Митний союз і шукає приводу зірвати євроінтеграцію? Поміркувати над цим Голос Америки запросив експертів. До спроби психоаналізу ми залучили экс-міністра закордонних справ Володимира Огризка, керівника Інституту глобальних стратегій Вадима Карасьова, директора соціологічної служби «Український барометр» Віктора Небоженка та експерта з проблем міжнародної безпеки Євгена Жеребецького.

Володимир Огризко: «Янукович хоче в Євросоюз, бо не хоче лягати під Росію»

«Немає в Україні іншого шляху, ніж шлях до Європи. І як би там не було, це розуміють усі, включаючи представників теперішньої влади. Я щиро вірю, що Янукович хоче в Євросоюз. Бо лягти під Москву – це для нього означало б втратити все набуте за останні роки. Адже очевидно, що повернення в «совок» – це кінець для власних перспектив. Чи можуть люди при здоровому глузді бажати собі гіршого? Звісно, що ні. Тому я щиро вірю: почуття самозбереження підкаже нашим керманічам саме європейський вибір. Є, однак, інша проблема. Обравши Євросоюз, доведеться позбутися «совкових» правил гри, які є такими приємними і звичними. Доведеться від правильних слів перейти до правильних кроків. Оце протиріччя, яке треба буде в якийсь момент вирішити! І це може, звичайно, потривати довше, ніж було у наших західних сусідів».

Вадим Карасьов: «Янукович не хоче ні в Європейський Союз, ні під Росію»

«Той, хто знається на українській політиці і взагалі на пострадянській «візантійщині», не дивується заявам Януковича. Бо не скаже ж Янукович після того, як прокурори відкрили нову справу проти Тимошенко, що він відмовляється від європейського вектора. Навпаки! Тим більше необхідно говорити про те, що європейський вектор залишається незмінним в українській зовнішній політиці. Це абсолютно логічно з точки зору пострадянської «візантійської» моделі політики – говорити не те, що є насправді, а те, чого немає. І говорити для того, щоб закамуювати реальні дії, які суперечать заявам. Кінець кінцем, Янукович не хоче бути Лукашенком, який говорить те, що думає.

Стосовно ж того, чи хоче він в Європейський Союз, – ні, не хоче. Але він і під Росію не хоче. Його влаштує нинішня ситуація. Балансування між Митним союзом і Європейським Союзом. Оця певна закритість, дистанційованість як від російського впливу, так і від європейського впливу. Але для того, щоб остаточно не закрити перед собою можливості європейської спільноти, у тому числі фінансові, і не залишитися сам на сам з Путіним, Януковичу потрібна ось така неохоча, вимушена, повзуча напівінтеграція до Європейського Союзу. Ось його президентська мрія!»

Віктор Небоженко: «Янукович іще не подумав, чого він насправді хоче»

«Коли він їде в Москву, він каже, що він прихильник євразійської інтеграції. А коли приїздить у Давос чи Брюссель, він згадує про те, що, загалом, любить Європу. І в цьому проблема – оця його патологічна дипломатична ввічливість. Туди, куди він їде, він каже те, що від нього хочуть почути.

Тут психоаналіз не потрібен. Я не шукав би тут роздвоєння особистості. Ні, це така легкість незвичайна. У Гоголя був відомий персонаж – Хлестаков. Янукович – це хлестаковський тип. Хоче сподобатись і Брюсселю, і Кремлю.

Чого він сам хоче насправді? В Європу чи у Митний союз? Він ще про це не подумав».

Євген Жеребецький: «У випадку Януковича психоаналіз не надається»

«Януковичу ні Євросоюзу, ні Митного союзу не треба. Він би хотів – в ідеалі – оточити Україну «колючкою», і щоб ніхто не втручався. Тобто він не проєвропейський, не проросійський, не проукраїнський. Він про-януковичський.

Психоаналіз у цьому випадку не надається. Насправді все дуже просто, бо це дуже примітивний чоловік. Радники, які оточують його і працюють проти цієї держави, кажуть йому: Україна важлива для Європи, і що б ти не зробив, все одно вони це з'їдять. Радники кажуть: ти їм вішай лапшу і добивайся свого; все одно полегшать візовий режим, все одно підпишуть Асоціацію. Тому тут іде цинічна примітивна гра за принципом «а куди ви дінетеся».

І досі йому все сходило з рук. Він фактично знищив не лише правову і судову систему, економіку, – він державу знищив. Зараз якщо ще скасують обов'язковий військовий призов, то в нас і армії не буде. Є Служба безпеки, яка стала фактично Службою небезпеки. Міліція, яку бояться більше, ніж бандитів. Взагалі держава як така, як інституція, перетворюється на фікцію. Держава більше не захищає ні громадянина, ні саму себе.

Янукович переходить усі межі. А значить, нинішня тиша оманлива. І рано чи пізно тут рвоне».

Голос Америки

ОПОЗИЦІЯ**28.01.2013. Ельмар Брок: "Кузьмін міг би довести, що Тимошенко відповідальна й за плями на Місяці"**

Голова комітету Європарламенту з закордонних справ Ельмар Брок, коментуючи звинувачення проти Юлії Тимошенко щодо причетності до вбивства Щербаня, заявив у розмові з DW, що в Україні здійснюється вибіркове правосуддя.

DW: Прокоментуйте, будь ласка, нові звинувачення проти Юлії Тимошенко в організації вбивства народного депутата Євгена Щербаня у 1996 році.

Ельмар Брок: Ми мусимо констатувати, що перший заступник генпрокурора Кузьмін продовжує свою боротьбу з Юлією Тимошенко і накопичує безліч обвинувачень, які так само мало виправдані, як і всі попередні. Міжнародна спільнота в цьому вже переконалася. Це є свідченням вибіркового правосуддя. Обвинувачення в убивстві вже давно були спростовані як безпідставні. І в даному разі йдеться про те, щоб знищити Юлію Тимошенко як політика і людину.

Однак для притягнення до відповідальності за вбивство немає терміну давності, стверджують представники влади в Києві. Тож, можливо, слід вивчити нові докази слідства стосовно Тимошенко?

Але ж нові докази також некоректні. Свідки з боку Тимошенко у переважній більшості не визнаються та не отримують права висловитися. Ми маємо справу з вибіркоким правосуддям. Кузьмін, якби була його воля, міг би довести, що Тимошенко відповідальна за плями на Місяці.

США заблокували Ренату Кузьміну в'їзд до їхньої країни, відмовивши йому у візі. Чи розглядає і ЄС застосування подібних санкцій щодо певних українських діячів?

Так, ми теж можемо так зробити. У випадку Білорусі та Сирії це вже сталося. І якщо так буде відбуватися далі, то це торкнеться пана Кузьміна. Ми будемо змушені вжити заходів проти тих, хто систематично руйнує принципи правової держави.

Які теми будуть на порядку денному саміту Україна-ЄС 25 лютого?

Я гадаю, що це будуть теми браку реформ в галузі юстиції, давно обіцяних реформ Генеральної прокуратури, а також теми виборчого права та справедливих виборів. Це частина передумов, які мають бути виконані для того, щоб угода про асоціацію була підписана у Вільнюсі наприкінці листопада. Це передбачено рішеннями Ради міністрів закордонних справ ЄС та Європарламенту. І поки цього не станеться, не буде жодних зрушень у питанні асоціації. Сподіваюся, що Україна погоджується з такими умовами. Коли я говорю з політиками, вони ставляться до цього з розумінням. Однак заступник генпрокурора Кузьмін проводить власну політику. В мене склалося враження, що він найвпливовіша людина в Україні.

Якщо розмова йтиме лише про невиконані домашні завдання, чи не ризикує саміт стати недостатньо змістовним?

До вільнюського саміту Київ має провести низку реформ, які я частково перерахував. І я не бачу прогресу в цій сфері, а бачу, навпаки, погіршення. І слід з'ясувати, чи хочуть цього справді президент Янукович та прем'єр Азаров. Місяць тому я розмовляв з Азаровим, і почув запевнення, що він вважає європейську хартію правильною. Однак тоді він має знайти сили та вплинути на Кузьміна.

Тимошенко тепер загрожує довічне ув'язнення. Чи розглядають у Європі якісь практичні кроки щодо її порятунку? Чи планується збільшити зусилля щодо виїзду ув'язненого опозиційного лідера на лікування за кордон, піти на певні компроміси з чинною владою?

Український уряд знає, що практичні шляхи існують. Йому добре відомі відповідні пропозиції. Я не хочу їх зараз озвучувати. Але в українського керівництва існує можливість ці питання вирішити по-людськи. Мене дивує, що воно цього не робить.

Комітет закордонних справ Європарламенту днями одностайно рекомендував євродепутатам ухвалити зміни до угоди про спрощення візового режиму між Україною та ЄС. У ній, зокрема, розширено кількість категорій громадян, яким шенгенські візи надаватимуться безкоштовно. Як ви оцінюєте цей крок?

Це, безумовно, важливий крок. Ми не хочемо карати українців. Але було б особливо цікаво, якби люди на кшталт Кузьміна не отримували б візу.

DW.DE

29.01.2013. Євродепутат: Нові звинувачення проти Тимошенко матимуть негативний вплив на діалог України з ЄС

Євродепутат та голова комісії міжпарламентської співпраці Європарламент-Україна Павел Коваль вважає, що рішення вручити Юлії Тимошенко повідомлення про підозру в замовленні вбивства вплине на українсько-європейський діалог.

«Безпосереднього впливу на відносини Київ-Брюссель останні події не матимуть, але опосередкований – так, і дуже серйозно. І в контексті найближчого лютневого саміту, і в контексті підписання Угоди про асоціацію, адже є ідея, аби це відбулося восени цього року. Рішення вручити Юлії Тимошенко повідомлення про підозри у вбивстві вплине і на календар українсько-європейського діалогу, і – що ще важливіше – на атмосферу двосторонніх контактів», – вважає Коваль.

Євродепутат занепокоєний, що події в Україні починають дещо нагадувати Білорусь.

«Є якісь рухи довкола владних інституцій, і неможливо сказати, чи те, що відбувається потім, – це згідно з волею можновладців чи проти неї. Єдине можу сказати – це не типові рішення судової системи. І ми маємо проблеми з інтерпретацією: чи це відбувається за бажанням президента, чи проти нього. Така ситуація непевності негативно позначиться на контактах Києва з ЄС», – стверджує він.

Той факт, що поки немає чітких коментарів з Брюсселя щодо останніх подій в Києві, Коваль пояснює загальною втомою від України.

«Але це ще не означає, що ці події не матимуть наслідків для української влади», – наголосив він.

УНІАН

УКРАЇНА ТА ІНШІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

МИТНИЙ СОЮЗ

24.01.2013. Україна у Митному союзі гратиме роль Великої Британії в ЄС - російський експерт

Україна, у разі вступу до Митного союзу, займе позицію, аналогічну позиції Великої Британії в Євросоюзі. Це означає, що вона буде з усіх питань мати особливу думку, заповзято торгуватися і вибивати з партнерів поступки, блокуючи всю роботу організації.

Про це пише голова президії Ради із зовнішньої і оборонної політики Росії Федір Лук'янов у статті «Британський урок для Євразійського союзу» для журналу «Росія в глобальній політиці».

«Росія зараз активно будує Митний союз, який в 2015 році повинен стати Євразійським, аналогом ЄС на пострадянському просторі. Чималі зусилля докладаються до того, щоб переконати Київ приєднатися до цього починання. Але неважко припустити, що в разі вступу Україна всередині об'єднання буде з усіх питань мати особливу думку, заповзято торгуватися і вибивати з партнерів поступки, блокуючи всю роботу. Тобто виконувати функцію, яку в ЄС практично завжди виконувала Велика Британія», - пише Ф.Лук'янов.

Він переконаний, що із звивистої історії відносин Великої Британії та Євросоюзу можна винести «цікавий урок» для країн Митного союзу.

При цьому він зазначив, що деякі неполіторектні коментатори взагалі вважають, що проблеми європейської інтеграції почали накопичуватися саме тоді, коли в 1970-і роки до неї приєднався Лондон, проти чого, наприклад, до кінця життя різко виступав Шарль де Голль. «Ось і варто задуматися - чи потрібна Євразійському союзу своя Велика Британія?», - підкреслив експерт.

Як повідомляв УКРІНФОРМ, 23 січня прем'єр-міністр Сполученого Королівства Девід Кемерон заявив, що Британія може провести референдум з питання виходу з Європейського Союзу наприкінці нинішнього десятиліття.

УКРІНФОРМ

ОБСЄ

17.01.2013. Кожара зустрівся з Генсеком ОБСЄ Дзанньєром

Міністр закордонних справ України, діючий голова ОБСЄ Леонід Кожара зустрівся у Відні з Генеральним секретарем ОБСЄ Ламберто Дзанньєром.

Зустріч відбулася напередодні офіційного представлення пріоритетів українського головування в ОБСЄ на засіданні Постійної Ради ОБСЄ, яке відбудеться 17 січня, повідомляє прес-служба МЗС.

"Сторони обговорили практичні питання, пов'язані із реалізацією пріоритетів головування України в ОБСЄ, а також обмінялися думками щодо актуальних питань порядку денного Організації", - йдеться в повідомленні.

Кожара та Дзанньєр домовилися тісно співпрацювати з метою забезпечення успішного головування України в ОБСЄ, зокрема, виконання визначених українською стороною пріоритетів,

таких як врегулювання тривалих конфліктів, зміцнення заходів довіри та безпеки, реалізації ініціативи "Гельсінкі + 40" тощо.

Глава МЗС України поінформував Генсека ОБСЄ щодо заходів з підготовки до міністерської зустрічі у Києві в грудні цього року, а також про ініціативу українського головування провести в Криму Молодіжний саміт ОБСЄ, який стане доброю нагодою продемонструвати увагу та підтримку ОБСЄ молодіжним рухам та ініціативам на просторі Організації.

Кожара привернув особливу увагу до необхідності продовження реалізації за підтримки ОБСЄ проекту утилізації рідкого ракетного палива типу "меланж", запаси якого залишилися на території України з радянських часів.

УКРІНФОРМ

18.01.2013. Україна розпочинає головування в ОБСЄ, попри проблеми з демократією

17 січня у Відні український міністр закордонних справ Кожара офіційно представляє програму головування в ОБСЄ. Очоловати цю організацію Україні, якій закидають порушення прав людини, буде непросто.

Вальбурга Габсбург Дуглас була обурена. "Це порушення прав людини", - сказала спеціальний координатор місії ОБСЄ 30 жовтня перед лікарнею в Харкові. Українські чиновники не дали їй дозволу на зустріч з ув'язненою лідером опозиції Юлією Тимошенко, котру лікували в цьому закладі через проблеми зі спиною.

Колишнього прем'єра засудили торік до семи років позбавлення волі на процесі, який різко критикувала міжнародна спільнота, називаючи його політично мотивованим. Через засудження Тимошенко не змогла взяти участь у парламентських виборах 28 жовтня цього року. Це лише одна з причин, чому місія спостерігачів ОБСЄ піддала ці вибори різкій критиці, назвавши їх нечесними.

Непросте головування

Попри це, з 2013-го року Україна починає головувати в ОБСЄ. Закиди у політично мотивованому правосудді, сумніви щодо парламентарних виборів – найгірші передумови для українського головування в цій міжнародній організації, писав у грудні український тижневик "Дзеркало тижня". Цю оцінку поділяють і німецькі експерти.

"Головування, звісно, обтяжене", - сказав в інтерв'ю DW Вольфганг Целлнер, керівник дослідницького центру CORE в університеті Гамбурга. Схожої думки дотримується і Сюзан Стюарт з берлінського фонду "Наука і політика". Репутація України упродовж останніх років страждала через порушення прав людини і згорання демократії, зауважила експерт. "Тому, я вважаю, що Україні буде складно виконувати керівну роль", - наголосила Стюарт.

Дисконфорт за лаштунками

Україна – вже друга колишня радянська республіка, котра перебуватиме на чолі ОБСЄ. 2010-го року в цій міжнародній організації вже головував Казахстан. Цю країну також піддавали різкій критиці через проблеми з правами людини. "До останнього часу в ОБСЄ була традиція надавати головування в організації тільки тим країнам, які задовольняють мінімальні вимоги дотримання прав людини", - сказав Вольфганг Целлнер. Однак цю традицію, як наголошує експерт, перервано. Коли Україна висунула свою кандидатуру на головування в ОБСЄ, за словами Целлнера, жодної дискусії не було. Однак, він додає, що за лаштунками висловлюється невдоволення з приводу України.

ОБСЄ потребує реформ

Утім, як видається, ОБСЄ потребує сильного керівництва. Адже організація, заснована у 1970-х роках, мусить боротися проти втрати своєї ваги. ОБСЄ створили у часи "Холодної війни" як майданчик для діалогу між ворожими блоками Заходу та Сходу. Нині організація зі штаб-квартирою у Відні об'єднує 57 європейських країн Центральної Азії та Америки. Вона бореться з тероризмом, докладає миротворчих зусиль для заглагодження конфліктів або допомагає захищати довкілля. Повага до прав людини і основних свобод належить до ключової частини її концепції безпеки.

Але про великі успіхи говорити не доводиться, зазначають критики. Замість цього старі розколи несуть загрозу паралізувати роботу ОБСЄ. Вольфганг Целлнер з гамбурзького центру CORE вважає "біг у різних напрямках" найбільшою проблемою. "З одного боку, США і західні країни, які відстоюють вимоги щодо прав людини, а з іншого боку Росія, внаслідок чого складно розпізнати, де має бути бажана кооперація". Росія та інші колишні радянські республіки закидають ОБСЄ втручання у внутрішні справи через критику організації. На конференції

міністрів закордонних справ країн-членів ОБСЄ у Дубліні в грудні 2012-го року учасники дійшли згоди, що ОБСЄ треба зробити більш дієздатною. Реформу мають завершити до 2015-го року.

Без надії для Придністров'я

Чи зможе Україна просувати вперед цю реформу, існують сумніви. До пріоритетів українського головування в ОБСЄ належать захист основних прав, повідомило українське міністерство закордонних справ, не додаючи якоїсь конкретики. Крім того, Київ планує взятися за такі теми, як енергетична безпека чи розв'язання старих конфліктів. Яскравий приклад – Придністров'я. Конфлікт довколо самопроголошеної республіки, колишньої провінції Молдови, існує вже 20 років.

Придністров'я оголосило про незалежність ще 1992-го року. Україна - як сусідня держава - бере участь у міжнародних переговорах щодо мирного залагодження конфлікту. Вольфганг Целлнер, утім, прориву у цій сфері не очікує. "Навіть якщо б Україна цього сама хотіла, її позиція занадто слабка, щоб самотужки цього досягнути". Крім того, гамбурзький професор не вірить, що "Росія готова подарувати цей успіх Україні".

Все в руках України

Деякі оглядачі у Києві вважають, що українське головування в ОБСЄ може потонути в дипломатичній рутині. Головування насамперед означає турботу про конфлікти, організацію зустрічей, призначення керівництва місіями наприклад, у Косово, пояснює Вольфганг Целлнер. За його словами, зі спостереженням за виборами головування справ не має.

Водночас його очікування від українського головування в ОБСЄ залишаються оптимістичними. Целлнер вказує на приклад Казахстану. Хоча ця держава і не є демократією у західному розумінні, але під час заворушень у Киргизії вона довела, що здатна робити внесок у справу залагодження конфліктів. Тому, на його переконання, все в руках України.

"Німецька хвиля".

МВФ

14.01.2013 МВФ може покарати Україну за фальсифікацію інфляції

Держкомстат України опублікував на своєму сайті дані по інфляції за грудень минулого года. Якщо вірити Держкомстату, споживчі ціни в грудні нібито виростили лише на 0,2%!

Іншими словами, народ ходив у грудні в магазини і на ринки, бачив, як стрімко ростуть ціни практично на всі товари, а відповідно до Держкомстату - майже немає ніякого подорожчання. Тобто в наявності - фальсифікація інфляції в Україні.

Солідне спеціалізоване видання "АПК-Інформ" нещодавно повідомило таке: «Плодоовочевий індекс «АПК-Інформ: овочі та фрукти» свідчить про чергове зростання вартості плодоовочевого кошика минулого тижня.

Зокрема, з 22 по 28 грудня 2012 року основний набір плодоовочевої продукції подорожчав на 6,8% після різкого стрибка на 14,5% тижнем раніше. Всього ж з початку грудня плодоовочева продукція вже подорожчала на 36%".

У той же час Держкомстат пише, що в грудні 2012-го овочі подорожчали всього на 4,7%, а фрукти взагалі подешевшали - на 0,9%. Ще подешевшали, як вважає Держкомстат, макарони, м'ясо, риба, масло і цукор. Ймовірно уряд Януковича-Азарова, підім'явши під себе кишеньковий Держкомстат, таким чином проводить стратегію "покращення життя українців вже сьогодні".

До речі, минулого місяця стало відомо, що МВФ збирається застосувати санкції до Аргентини через те, що офіційні дані країни за рівнем інфляції не відповідають оцінкам незалежних експертів. Як пише газета The Guardian, санкції МВФ можуть, зокрема, передбачати виключення Аргентини зі складу «великої двадцятки».

Згідно з даними статистичного бюро Аргентини, поточний рівень інфляції в країні становить 10%. У той же час незалежні експерти оцінюють зростання цін в 25% і більше.

Отже, український уряд настільки явним та істотним заниженням рівня інфляції теж може нарватися на гнів МВФ. Який і без того має купу претензій до України.

UA-Banker

18.01.2013. Шанси отримати кредит МВФ - 1 з 10 - експерт

Шанси на отримання кредиту від МВФ є дуже низькими. Про це вчора, 17 січня, в ході прес-конференції заявив керуючий партнер компанії «Кепітал Таймс» Ерік Найман, повідомляє кореспондент НБН.

При цьому експерт відзначив, що в разі неотримання кредиту від МВФ, Україна буде шукати гроші на ринку, проте вони для неї можуть дорого коштувати.

«Ми візьмемо від 3 до 5 млрд доларів, а віддати треба буде \$ 9 млрд», - зазначив економіст.

При цьому він не виключає, що різницю в \$ 4 млрд Україна покриє за рахунок позик в Росії, або ж за рахунок своїх золотовалютних резервів.

Як повідомляв НБН, місія Міжнародного валютного фонду приїде в Україну 24 січня, керівництво країни обговорить з делегатами подальше кредитування.

Нагадаємо, що місія МВФ мала прибути в Україну 7 грудня, проте на прохання України візит був перенесений на 2013 рік - до затвердження нового Кабінету міністрів. Пізніше МВФ підтвердив, що візит відбудеться у другій половині січня 2013 року.

15 січня перший віце-прем'єр-міністр Сергій Арбузов і міністр фінансів Юрій Колобов вирушили у США з чотириденним візитом. Неофіційний візит, за даними джерел у Кабміні, здійснюється з метою пошуку альтернативних джерел засобів напередодні приїзду в Україну місії МВФ.

[Статус](#)

ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ

РОСІЯ

14.01.2013 Кожара і Лавров підписали план взаємодії між Міністерствами закордонних справ України та РФ на 2013 рік

Міністри закордонних справ України та РФ Леонід Кожара та Сергій Лавров підписали протокол засідання підкомітету з міжнародного співробітництва українсько-російської міждержавної комісії та план взаємодії між Міністерством закордонних справ України та Міністерством закордонних справ Російської Федерації на 2013 р. Про це повідомляє прес-служба Чернівецької ОДА.

Під час переговорів, які відбулися в Чернівцях, міністри відзначили, що відносини між двома державами-стратегічними партнерами продовжують успішно розвиватися на взаємовигідній основі. Ведеться інтенсивний і насичений політичний діалог на всіх рівнях, насамперед, між вищим керівництвом України та Російської Федерації, що сприяє створенню належних умов для розвитку українсько-російської співпраці у всіх сферах.

Сторони підкреслили важливість подальшого розширення двостороннього торговельно-економічного, інвестиційного співробітництва, а також поглиблення міжрегіональних зв'язків.

У рамках засідання підкомітету українська та російська делегації обговорили широкий спектр актуальних питань двосторонніх відносин, зокрема, щодо договірно-правового оформлення українсько-російського державного кордону, спрощення порядку перетину кордону громадянами двох країн, консульської співпраці.

Значна увага була приділена міжнародній проблематиці, зміцненню регіональної безпеки, взаємодії двох країн в рамках міжнародних організацій, у тому числі в контексті головування України в ОБСЄ у 2013 р.

[РБК-Україна](#)

14.01.2013. Росія - Україна: Дипломатичні ігри

Росія може пом'якшити свою позицію щодо членства України в Митному союзі, якщо Київ підтримає ініціативи Москви щодо придністровського врегулювання. Про це пише російська "Независимая газета", зазначаючи, що офіційне підтвердження цієї інформації після зустрічі міністрів закордонних справ двох країн у Чернівцях так і не з'явилося.

Напередодні зустрічі Сергія Лаврова з Леонідом Кожарою деякі ЗМІ повідомили "сенсаційну" новину про підготовку україно-російського плану щодо Придністров'я, який передбачає залучення Придністров'я за сприяння РФ до роботи україно-молдовської демаркаційної комісії. У разі "ліквідації" Молдови як держави, план гарантував би незалежність Придністров'я і, відповідно, продовження і закріплення військової та економічної присутності Росії на Дністрі. Втім, ніхто з дипломатів офіційно не підтвердив подібних планів.

Натомість, у зовнішній політиці України при Леоніді Кожарі, схоже, мало що зміниться, пише "Независимая газета". "Перші заяви Леоніда Кожари на посаді міністра свідчать, що він продовжить лінію попередника Костянтина Грищенка: Україна спробує зближуватися з Митним союзом без повноправного членства в організації", - зазначає видання.

А "Российская газета" пише про підтекст вибору місця зустрічі двох міністрів у матеріалі "Союз да нелюбовь". "Немає сумнівів, що в Києві скрупульозно з підтекстом вибирали місце знайомства глави російського МЗС з його шойно призначеним українським колегою Леонідом Кожарою", - стверджує газета.

На думку видання, місто Чернівці, з одного боку, є одним з "головних опорних пунктів українських націоналістів", а з іншого - "згадується ще в 14-му столітті в літописному "Списку російських міст далеких і ближніх".

Вибір столиці Буковини як місця для переговорів символізує прагнення України "якось примудритися і сісти одразу на два стільця: вступити на своїх, ексклюзивних умовах у Митний союз [...] і створити зону вільної торгівлі з Євросоюзом", вважає "Российская газета".

BBC Україна

15.01.2013. Кремль може зазіхнути на територію України - експерт

У разі, якщо Росія зможе виконувати зобов'язання по газовим поставкам в Європу без участі України, Кремль може піти на більш безцеремонне поводження в питанні дотримання суверенітету і територіальної цілісності своїх слов'янських сусідів. Про це у своїй статті для ZN.UA пише Андреас Умланд - доцент кафедри політології Національного університету «Києво-Могилянська академія», співробітник Центрального інституту з вивчення Центральної і Східної Європи (ZIMOS) в Айхштетт, Баварія.

«Чим менше Росія потребує газопроводу України для експорту свого газу до ЄС, тим слабкіше стає взаємозалежність обох країн ... Якщо російські обхідні проекти будуть повністю реалізовані, Москва поступово перестане бути залежною від української ГТС», - зазначив Андреас Умланд.

Політолог нагадав, що досі всяке загострення у відносинах між Росією і Україною з Білоруссю створювало загрозу своєчасним поставкам енергоносіїв з Сибіру і Центральної Азії в Центральну і Західну Європу, що могло призвести до втрат для російського бюджету, а також для репутації Кремля як постачальника енергії.

«Якщо ж Росія в недалекому майбутньому зможе виконувати більшу частину своїх зобов'язань щодо газових поставок перед Заходом без обох «братніх народів», такої залежності вже не буде», - підкреслив він.

«У гіршому випадку це може спонукати Кремль на більш безцеремонне поводження в питанні дотримання суверенітету і територіальної цілісності своїх слов'янських сусідів. Те, що такий сценарій не виключений, продемонстрували російські акції останніх 20 років у Придністров'ї, Абхазії та Південної Осетії», - вважає експерт.

Главком

22.01.2013. Україна та Газпром шукають альтернатив. Поки що без значних успіхів

Поки Україна розглядає можливості додаткового імпорту газу із Європи (можливо, навіть російського) і втрачає транзит російського газу до Європи, російський Газпром змушений зменшувати ціни для європейських компаній і втрачати від дорожчого транзиту російського газу через альтернативні до українського маршрути.

За листопад-грудень 2012 року Україна отримала від німецької RWE 56 мільйонів кубометрів газу - таким є перший підсумок намагань Києва знайти альтернативні шляхи отримання газу.

"Цей "перший контакт" у рамках угоди, що закінчився наприкінці 2012 року, дозволив нам поставити обсяг до 56 мільйонів кубометрів", - йдеться у повідомленні компанії.

Це зовсім небагато у порівнянні із тим, скільки російського газу імпортує Україна. Крім того, газ, що надійшов до України із Німеччини, цілком може бути російським за походженням. Проте "перший контакт" показав, що технічні можливості для такого шляху отримання газу є.

Київ також планує опанувати ще два маршрути отримання газу із Європи, про що заявив міністр енергетики Едуард Ставицький, який, утім, не став розголошувати подробиці переговорів.

"Поки що ми отримуємо [газ] тільки через Польщу. Ми опрацюємо ще два маршрути. Вони будуть відомі найближчим часом", - заявив міністр.

Експерти припускають, що ці маршрути можуть проходити через Словаччину та Румунію або Угорщину.

Скільки газу можна взяти із Європи

Загалом, за словами українських урядовців, у 2013 році Україна планує отримати з Європи до 5 мільярдів кубів газу, тоді як імпорт із Росії має скоротитися до 20 мільярдів кубів (порівняно із близько 33 мільярдами кубів у 2012 році).

Експерт з питань енергетики Володимир Саприкін каже, що у 2013 році Україні навряд чи вдасться настільки швидко наростити реверсні поставки газу.

"На жаль, наскільки я розумію, поки що якихось конкретних домовленостей з приводу цих 5 мільярдів кубів немає. Заяви керівників ПЕК свідчать про те, що переговори відбуваються, але

результатів цих переговорів поки що немає, і, мені здається, Україна і цього року отримає якісь незначні обсяги від компанії RWE, що не вплине значним чином на газовий баланс України", - каже Володимир Саприкін.

Водночас інший енергетичний експерт Валентин Землянський твердить, що Україна цілком може збільшити імпорт газу із Європи до 5 мільярдів кубометрів - зрештою, суто технічно ці обсяги можна довести навіть до 10 мільярдів кубів. Проте це відбудеться лише тоді, коли ці закупки будуть дійсно вигідними.

"Якщо економічна кон'юнктура сприятиме, і, наприклад, влітку ціни будуть на 100-150 доларів нижчими від російських, безумовно, цей контракт буде цікавий, і його можна буде виконувати у тих обсягах, які там передбачені. Якщо ж кон'юнктура буде несприятливою, то Україна не зобов'язана викуповувати ці обсяги, бо цей контракт не передбачає принципу "бери або плати". Отже імпорт 5 мільярдів кубів газу із Європи є реальним, але це залежить від того, як працюватиме спотовий ринок у Європі", - вважає Валентин Землянський.

Україна втрачає. Але Росія ще більше?

Тоді як Україна скорочує імпорт російського газу, Росія скорочує транспортування своїх енергоносіїв територією України. За попередніми даними, за 2012 рік транзит російського палива українськими газопроводами скоротився до майже 85 мільярдів кубометрів, що на понад 19% менше за обсяги 2011 року.

Утім, як кажуть в Укртрансгазі, дочірній компанії НАК "Нафтогаз", незважаючи на значне скорочення транзиту у 2012 році, українські трубопроводи мають принести державі на 3% більше доходів, ніж у 2011. Як пояснив голова правління компанії Сергій Винокуров, цього вдалося досягти завдяки економії так званого "технологічного газу", за допомогою якого транспортується основний, призначений для Європи.

Різке скорочення обсягів транзиту російського газу територією України пояснюється не тільки переорієнтацією транзиту із українського маршруту на білоруський чи транспортуванням російського газу через Північний потік, але й загальним скороченням попиту на газ у Європі, а особливо, на дорогий російський.

Північний потік виявився не таким прибутковим проектом, як це виглядало при його запуску

Валентин Землянський навіть звертає увагу на те, що обсяги скорочення транзиту і загальні обсяги скорочення поставок російського газу до Європи співпадають, а відтак, те, що українськими газопроводами транспортується менше російського газу, пояснюється виключно падінням попиту на російське паливо у Європі.

Низка європейських компаній вже виграли суди у Газпрому чи домоглися перегляду цін на його газ поза судом. Французька GDF Suez, австрійська Ecomgas, німецькі Wingas та WIEN подали позови проти Газпрому у січні 2013. Як заявив заступник генерального директора Газпромекспорту Сергій Челпанов, "зараз досить важко сказати, до чого це може привести". Водночас він назвав позови європейських партнерів Газпрому "нормальною поведінкою покупців в нестабільних умовах ринку".

Аби не втратити платоспроможних клієнтів, Газпром змушений знижувати ціни, а також іти на поступки у виконанні умови "бери або плати", прописаній у більшості контрактів, і погоджуватися на скорочення обсягів поставок. З іншого боку, російський газовий велетень зіткнувся із подорожчанням транспортування газу. У січні-вересні 2012 року транспортні видатки компанії зросли на 20% (тоді як транзит через Україну подорожчав лише на 5%).

Тарифи на прокачування газу Північним потоком не розкриваються, але оглядачі припускають, що вони є доволі високими, адже і досі газопровід заповнений лише на третину. У Газпромі ситуацію не коментують, проте непрямі свідчення вказують на те, що вона є не дуже обнадійлива, - компанія вже понизила свою прогнозовану ціну на газ для Європи із 415 доларів за тисячу кубів до 370.

Санкції через арбітраж

Поки європейські компанії, декотрі з яких є багаторічними партнерами Газпрому на європейському ринку, виграють суди та змушують російського енергетичного гіганта знижувати ціни і скорочувати обсяги поставок, Україна і надалі веде газові переговори через Кремль та у декларативному порядку зменшує обсяги імпорту. Якщо за контрактом у 2012 році Україна мала викупити не менше 41,6 мільярдів кубів російського газу, то по факту імпорт російського газу до України склав менше 33 мільярдів кубів. Наступного року Київ хоче імпортувати лише 20 мільярдів кубометрів російського газу.

Утім, експерти не очікують, що Газпром вдасться до стягування штрафів за невикуплений Україною газ.

Володимир Саприкін каже, що спроба оштрафувати Україну може обернутися для Газпрому зустрічним позовом, хоча поки що Київ всіляко уникав судового оскарження газових контрактів, укладених у січні 2009 року.

"Застосування санкцій (проти України - ред.) можливе лише разом із зверненням російської сторони до міжнародного комерційного арбітражу у Стокгольмі. Але і українська сторона має підстави для звернення до цієї інстанції, і перегляду контрактів і щодо ціни, і щодо умов транзиту. Поки що жодна сторона не звертається до арбітражу, і, очевидно, дотримуватимуться цього статусу-кво і надалі", - вважає Володимир Саприкін.

Крім того, як зауважує Валентин Землянський, розглянуті у європейських судових інстанціях позови проти Газпрому вже довели слабкість його позицій.

"Газпром зараз дуже незадоволений рішенням віденського арбітражу за позовом тієї ж німецької RWE, згідно із яким вимога "бери або плати" має стосуватися не окремої компанії, а країни в цілому. В Україні російський газ імпортує не тільки Нафтогаз, але й Group DF Дмитра Фірташа. Четвертий рік поспіль жодних змін у ціні російського газу для України не відбувається. Саме тому навіть при кризовому розвитку ситуації, коли дійде до арбітражу, Україна має досить серйозні аргументи проти принципу "бери або плати", за яким вона зобов'язана викуповувати певні обсяги російського газу", - каже експерт.

BBC Україна

24.01.2013. П'ятидоларова диверсифікація замість монопольної газової залежності

Реверсні поставки газу обходяться Україні трохи дешевше, ніж прямі постачання з Росії. Експерти переконані, що Київ повинен продовжувати шукати альтернативу.

Не маючи можливості переглянути російський газовий контракт, Україна намагається економити на закупівлях палива. Щомісячне скорочення імпорту російського газу, яке спостерігалася протягом минулого року, дало результат. За попередніми даними міністерства енергетики та вугільної промисловості, у 2012 році українська сторона закупила в Росії газу на 27% менше, аніж 2011-го, повідомляє ІТАР-ТАСС.

Вирішальні 5 доларів

Зменшити залежність від газової монополії дозволив власний видобуток та реверсні поставки того самого російського газу, тільки з Німеччини. Щоправда, у німецької компанії RWE Supply&Trading GmbH RWEST Україна купувала російське блакитне паливо лише останні два місяці минулого року і, як свідчать дані державної служби статистики України, ціна імпортованого газу з Німеччини не надто відрізнялася від ціни напряму імпортованого з Росії.

У листопаді минулого року в RWE Нафтогаз купував паливо по 425 доларів, а у «Газпрому» - по 430 доларів за тисячу кубометрів. Економія на реверсному газі склала для України лише 5 доларів на тисячу кубометрів. «Зиск з цього не великий – лише 300 тисяч доларів, але сам факт, що тепер в Україні є альтернатива російському паливу, таки впливає на "Газпром", - впевнений експерт Інституту енергетичних досліджень Юрій Корольчук.

Сусіди можуть допомогти

Експерт певен, Україна повинна продовжувати шукати альтернативні шляхи поставок газу, а не тільки «протискати» ідею перегляду газового контракту, який три роки тому українська сторона уклала з Росією. Потенційними постачальниками реверсного газу в Україну може бути Угорщина та Словаччина, впевнений Корольчук. «У реверсному режимі ці країни теоретично можуть постачати українцям до 10 мільярдів кубометрів на рік. А якщо взяти до уваги реверс з Болгарії, Румунії та Польщі, то потенційно Україна може закуповувати там до 15 мільярдів кубометрів газу», - прогнозує Юрій Корольчук.

На підтвердження цьому нещодавно міністр енергетики та вугільної промисловості Едуард Ставицький заявив, що нині, окрім польського маршруту, через який Україні постачають газ німці, зараз проробляються ще два додаткових напрямки реверсних поставок газу з Європи. При цьому у держкомпанії «Укртрансгаз» ще восени зауважували, що українська газотранспортна система поки готова приймати у реверсному режимі до 5 мільярдів кубометрів газу в рік.

Влітку дешевше

Альтернативою для уникнення Україною залежності від монополії «Газпрому» може бути власний видобуток чи поставки скрапленого газу через LNG-термінал, вважає колишній радник президента України з енергетичних питань Богдан Соколовський. «Скраплений газ влітку в півтора рази дешевший, аніж взимку. То на цьому можна теж економити», - впевнений Соколовський. Щоправда, розрекламований проект зі зведення LNG-терміналу в Україні поки

буксує, власний видобуток мізерний, то реверсні поставки - поки найбільш реальна перспектива енергетичної диверсифікації.

Експерти наголошують, що російський газ з Європи теж найвигідніше Україні закуповувати влітку. «Економія на поставках німецької RWE була несуттєвою, бо це були зимові закупки газу. Взимку газ на спотовому ринку завжди дорогий. Влітку його ціна може бути в рази дешевшою», - констатує експерт Інституту енергетичних досліджень Юрій Корольчук. Спотовий ринок – це ринок короткострокових контрактів з терміном дії приблизно на місяць-два. Саме цей газ європейські компанії готові продавати Україні. На думку оглядачів, влітку здешевлений газ могли б закачувати у підземні сховища, а взимку ним користуватися.

Чинник політики

Однак чи є політична воля на такі складні та затратні, але альтернативні схеми постачання газу? Виконуючий обов'язки директора енергетичних програм центру Разумкова Володимир Омельченко переконаний, що Україні за нинішньої влади суттєво диверсифікувати постачання газу через реверсні поставки газу з Європи не вдасться. "У Європі не вірять у серйозність курсу української влади на диверсифікацію. Але технічна можливість така є за умови невеликих інвестицій", - вважає Омельченко.

Також, за його словами, необхідними умовами є позбавлення російського впливу на українських бізнесменів, які підтримують нинішню владу в Україні, та зміна інвестиційного клімату. "Замість того, аби робити конкретні кроки ми ходимо з протягнутою рукою і просимо знижку на газ", - підсумовує Богдан Соколовський.

DW.DE

23.01.2013. Україна на роздоріжжі між вибором: газ або свобода?

Німецька Die Welt вважає, що для незалежності України існує реальна загроза через будівництво "Газпромом" газопроводу "Південний потік". Цю загрозу можна усунути шляхом модернізації українських газопроводів, оскільки тоді транспортування газу буде відчутно дешевше, ніж "Північним" або "Південним" потоком.

Журналіст Die Welt Герхард Гнаук зазначає, що українсько-російські відносини знаходяться в особливо напруженому стані. Зустріч президентів, яка повинна була відбутися в Москві в грудні, була скасована в останній момент, очевидно, через відсутність згоди у газовому питанні.

Перед Україною, говорячи простою мовою, постало питання: чи дешевий газ, або незалежність. Росія підганяє Україну, намагаючись втягнути її у Митний союз обіцянкою дешевого газу. За минулий рік Україна заплатила понад 11 млрд доларів "Газпрому", що складає близько чверті державного бюджету. Москва використовує важелі тиску на Київ, будуючи газопроводи в обхід України. Одночасно Білорусі Газпром поставляє газ за ціною майже втричі нижчою ніж для України. У російському МЗС пояснюють це тим, що Білорусь є членом Митного союзу.

Коли "Газпром" побудує обхідні газопроводи достатньої пропускної спроможності, він зможе повністю перекривати газ Україні.

Однак, за останні місяці відбулися зміни. У гру вступили великі німецькі компанії. Мова йде про RWE, яка уклала з "Нафтогазом України" контракт на поставку газу в реверсному режимі - з Німеччини через Польщу в Україну. Цей канал поставки є політично надійним, і сам газ є дешевшим, ніж придбаний у "Газпрому". Втім, пропускна здатність газопроводу в східному напрямку невелика. Більше надій покладають на газопровід, по якому російський газ постачається через Україну до Словаччини і далі в країни ЄС. Оскільки його не використовують на повну потужність, деякі трубопроводи можна задіяти в реверсному режимі. Звичайно, "Газпром" спробує торпедувати цей проект, тим більше що його вплив особливо сильно в Словаччині.

Тим часом компанії Ferrostaal і Siemens при фінансуванні Deutsche Bank реалізують пілотний проект з модернізації компресорної станції на транзитному газопроводі в Україні вартістю 50 млн. євро. У підсумку споживання енергії станцією має скоротитися щонайменше на 30%. Якщо вдасться модернізувати більшість станцій, то перекачка газу через Україну буде мати більший економічний сенс, ніж через "Південний потік".

Незважаючи на все це, Гнаук сумнівається, чи вдасться Україні вчасно закінчити модернізацію компресорних станцій, збільшити власний видобуток газу, в тому числі і зі сланців, частково перевести економіку на вугілля і знайти нових постачальників газу, одночасно витримуючи російський тиск.

Абзац

26.01.2013. Нафтогаз: Газпром вимагає 7 млрд доларів за недобір газу

"Нафтогаз" постійно повідомляв "Газпрому" про намір скоротити обсяг імпорту газу в 2012 році

НАК "Нафтогаз України" підтвердив, що російська компанія "Газпром" виставила рахунок на 7 мільярдів доларів за недобір газу за підсумками 2012 року, повідомили у прес-службі "Нафтогазу".

При цьому у прес-службі НАК повідомили, що протягом року компанія в повному обсязі розраховувалася за імпортований газ за рахунками, які направляв "Газпром".

Крім того, протягом року "Нафтогаз" постійно повідомляв російського монополіста про намір скоротити обсяг імпорту газу в 2012 році.

За даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості, Україна в 2012 році скоротила імпорт природного газу на 26,5% порівняно з 2011 роком до близько 32 939,3 млн куб. м.

За контрактом на поставку газу між "Газпромом" і "Нафтогазом" від 2009 року, мінімальний обсяг газу, який "Нафтогаз" повинен імпортувати щорічно становить як мінімум 33,3 млрд куб. м. газу.

На думку експерта з енергетичних питань Богдана Соколовського, рахунок "Газпрому" став реакцією на підписання Україною з компанією Shell угоди про розробку і видобуток сланцевого газу.

24 січня уряд України та державна компанія Надра Юзівська підписали угоду з компанією Royal Dutch Shell про видобуток сланцевого газу на Юзівському родовищі на сході країни.

"Можна було чекати, що після підписання Україною у Давосі угоди з компанією Shell російська сторона не забариться з реакцією щодо НАК "Нафтогаз України", - сказав агенції УНІАН Богдан Соколовський.

На думку експерта, виставлення рахунку насамперед означає, що "ніякі домовленості на рівні міністра Бойка, прем'єра Азарова і навіть президента Януковича, незважаючи на їхні обіцянки багатьох років, для російської сторони не відіграють жодної ролі, якщо вони не закріплені легітимно письмово".

Водночас, за словами пана Соколовського, ситуація, яка складається, є вигідною для України.

"Ми отримуємо шанс довести всьому світу, що політика "Газпрому" спрямована в нікуди, в минуле. Але цим шансом треба вміло скористатися. А на це потрібна політична воля і відповідна сміливість", - зауважив Богдан Соколовський.

ВВС Україна

27.01.2013. Між Україною і "Газпромом" знову штормить

Експерти сумніваються, що Україна погодиться заплатити сім мільярдів доларів за рахунком, який "Газпром" виставив компанії "Нафтогаз України" за недобір газу торік.

Експерти, з якими вдалося поспілкуватися Deutsche Welle, дивуються: за який недобір газу Україна має заплатити "Газпрому", якщо умови газового контракту виконуються? За даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, 2012-го року українська сторона через НАК "Нафтогаз України" та компанію Ostchem Holding Limited імпортувала 32,9 мільйона кубометрів російського газу, що фактично відповідає законтракованим обсягам.

Перший газ з Німеччини в Україну

Як повідомило напередодні інформаційне агентство "Інтерфакс-Україна" з посиланням на прес-службу "Нафтогаз України", "Газпром" виставив українській компанії рахунок близько семи мільярдів доларів за недобір газу в 2012 році.

Суд клопотна справа

"Цей рахунок - суто процедурний момент, аби "Газпром" мав юридичні підстави подавати позов на Україну до стокгольмського арбітражного суду. Але навряд чи такий позов буде", - вважає директор Інституту енергетичних досліджень Дмитро Маруніч. На його переконання, "Газпром" не звертатиметься до міжнародного арбітражу, оскільки шанси виграти його в російського газового монополіста мізерні.

Маруніч вказує на те, що чехи свого часу виграли подібний суд, бо довели, що задекларований газпромівський принцип "бери чи плати" в цілому стосується країни, а не окремих компаній. "Прецедент є. Якщо ми будемо судитися з "Газпромом", то Україна виграє. Адже в цілому країна закупила необхідний обсяг газу", - прокоментував Deutsche Welle директор Інституту енергетичних досліджень.

Україні теж є що оскаржити?

Водночас директор енергетичних програм Центру "Номос" Михайло Гончар припускає, що Україна, якщо "Газпром" звернеться до міжнародного арбітражу, в свою чергу, може оскаржити в суді факт скорочення транзиту російського газу її територією. За інформацією прес-служби компанії "Укртрансгаз", транзит природного газу територією України за одинадцять місяців минулого року зменшився на 21 відсоток у порівнянні за аналогічним періодом 2011 року. Щоправда, Гончар визнає: "Принцип "транспортуй, або плати" в газовому контракті 2009-го року українська сторона не прописала".

Якщо українська сторона все ж таки погодиться платити за новими рахунками "Газпрому", то держбюджет "не витримає цього", констатує експерт. З цим погоджується й Дмитро Маруніч. На його думку, українському урядові немає, де взяти зайвих сім мільярдів доларів, адже в щорічному бюджеті й так суттєвий дефіцит, який не дозволяє фінансувати соціальні програми в повному обсязі. "Я не знаю, хто може взяти на себе відповідальність сплатити такий рахунок Газпрому", - підсумував Маруніч.

DW.DE

28.01.2013. Єврокомісія занепокоїлася постачанням газу після 7-мільярдної вимоги «Газпрому»

В Єврокомісії не коментують нову газову суперечку між Києвом і Москвою, але сподіваються, що він не приведе до переривання поставок газу в країни ЄС.

"У Комісії з цього питання немає жодних коментарів. Ми очікуємо, що обидві сторони гарантують безперервність газових поставок до ЄС", - заявила в понеділок у Брюсселі представник європейського комісара з питань енергетики Гюнтера Оттінгера - Марлена Холзнер (Marlene Holzner).

У ході брифінгу в Єврокомісії вона запевнила журналістів, що в даний час "ніхто не говорить про кризу". "Ми просто бачимо, що сталися два окремих події: Україна підписала угоду з Shell і через кілька днів Росія сказала Україні, що вона повинна заплатити за рахунком ... У нас немає кризи, ніхто не говорить про кризу", - констатувала вона.

Крім того, представник єврокомісара з питань енергетики нагадала, що з часів газових криз 2006 і 2009 років Єврокомісія і Європейський Союз "імплементували ряд заходів, які спрямовані на те, що у разі переривання поставок газу - не важливо, якою може бути причина, технічна або інша - буде достатньо газу". "Кожна країна-член ЄС має гарантовану достатню кількість газу на 30 днів для найбільш уразливих споживачів. Це означає, що ряд споживачів в Болгарії, Італії, Польщі. - Назвіть будь-яку країну члена ЄС - у випадку, якщо буде припинення газу на п'ять, шість днів, два тижні, вони не залишаться в холоді", - сказала М.Холзнер.

Вона підтвердила, що ЄК знаходиться в постійному контакті з обома сторонами "з дуже широкого спектру питань", зокрема, за її словами, на нинішньому тижні відбудеться зустріч єврокомісара Г.Оттінгера з міністром закордонних справ України.

Раніше були висловлені припущення, що у зв'язку з новою газовою суперечкою між російським "Газпром" і "Нафтогазом України" Москва зможе повністю перекрити постачання газу в Україну. Днями стало відомо, що "Газпром" виставив "Нафтогазу України" рахунок на суму близько \$ 7 млрд за недобір природного газу в році 2012.

ugmk.info

28.01.2013. Україна не збирається платити 7-мільярдний штраф «Газпрому»

Чи не є вимога російського газового монополіста «Газпрому» до України виплатити штраф у сумі 7 мільярдів доларів «наміром покарання з боку Москви за спробу Києва бути незалежним», запитують європейські газети. Газети також нагадують, що Росія вже програла один міжнародний суд щодо подібної вимоги до західної енергетичної компанії.

«Ще не вистигло висохнути чорнило на газовій угоді між Україною і Royal Dutch Shell в Давосі, – пише лондонська Financial Times, – як стало відомо про величезний газовий штраф у 7 мільярдів доларів, що його російський «Газпром» виставив Україні». У «Нафтогазі», як повідомляє впливова британська газета, попередили, що рахунок був виставлений їм ще до підписання угоди з Royal Dutch Shell.

Офіційні особи в Києві також заявили Financial Times, що навряд чи заплатять цей штраф, маючи на увазі ймовірні кроки у відповідь з боку «Газпрому», що обіцяє довготривалу суперечку. Газета також розмірковує над тим, як вплине дана ситуація у газових стосунках між Україною й Росією на переговори Києва з МВФ, які розпочинаються цього тижня в українській столиці.

Чеська iDnes не виключає також, що 7-мільярдний штраф з боку «Газпрому» на адресу «Нафтогазу України» є «наміром покарати Київ за спроби його стати незалежними від Росії», насамперед, в енергетичному секторі. Суперечка України і Росії щодо ціни на газ, як пише чеське

видання, не припиняється з часу підписання у 2009 році тодішнім українським прем'єром Юлією Тимошенко 10-річного газового контракту, за яким Україна платить понад 430 доларів за тисячу кубів російського газу, що «набагато більше, аніж платять за газ західноєвропейські споживачі».

Чеська газета також публікує тут розлогий аналіз, де експерти прогнозують у перспективі більше енергетичних відмінностей між більш незалежними у цьому плані США та енергетично залежною Європою. Аналітики також вважають, що з 2020 року Європа купуватиме значно дешевші американські енергоносії, що покладе край енергетичній монополії Росії на старому континенті.

Радіо Свобода

29.01.2013. Чи може Україна не платити за рахунками "Газпрому"?

Якщо суперечка про сплату недоімпортваного Україною з Росії газу розглядатиметься у суді, то "Нафтогаз", на відміну від європейських компаній, має небагато шансів виграти, вважають експерти.

У неділю британська газета Financial Times опублікувала статтю, у якій йдеться, що російський газовий монополіст "Газпром" виставив українській компанії "Нафтогаз" рахунок в 7 млрд доларів за газ, недоімпортований в 2012 році.

Згідно з контрактом, який 2009 року підписали Юлія Тимошенко та Володимир Путін, Україна має закуповувати в Росії щорічно 52 млрд кубометрів газу. Змінити цей обсяг можливо не менше, ніж за шість місяців до початку наступного року постачання, який починається 1 січня. Однак зміни не можуть перевищувати 20% (тобто скоротити обсяги закупівлі Україна може не більше, ніж на 10,4 млрд кубометрів).

2012 року "Нафтогаз" закупив у "Газпрому" 24,9 млрд кубометрів газу, підтвердили Російській службі Бі-Бі-Сі в прес-службі української компанії. В цілому ж Україна, за даними міненерго, закупила минулого року 33 млрд кубометрів газу. Решту обсягу імпортувала кіпрська компанія Ostchem Holding Limited, що належить Дмитру Фірташу.

33 млрд кубометрів - загальний обсяг, який готова була закупити лише компанія "Нафтогаз" ще в середині 2011 року. Однак "Газпром" на це прохання не погодився.

На думку експертів, опитаних Російською службою Бі-Бі-Сі, якщо справа дійде до суду (вирішувати спірні питання, згідно з контрактом 2009 року, сторони мають в Арбітражному суді Швеції протягом 30 днів після початку суперечки), то він може і не стати на бік української компанії.

Минулого року позови проти російської газової монополії висунула Польща, Литва та Чехія. Чеській "дочці" RWE вдалося виграти суперечку у "Газпрому" і не платити штраф за невибраний газ.

Іншим європейським споживачам - італійським ENI та Edison, німецьким E.ON та RWE, а також грецькій DEPA - "Газпром" був змушений надати знижки. Загалом, тільки за першу половину 2012 року, за даними агентства Reuters, "Газпром" виплатив європейським компаніям близько 4,25 млрд доларів.

У суперечці між "Газпромом" та "Нафтогазом" за багато політичних аспектів, нагадують аналітики. Росія намагається схилити Україну до вступу в Митний союз і передачу Москві управління українською ГТС. Якби Київ поступився, то Москва погодилася б і на перегляд ціни на газ.

Лист - ще не привід не платити

Умови контракту з 2009 року встигли змінитися: по-перше, "Нафтогаз" більше не є єдиним імпортером газу, а по-друге, компанія подала заявку на зміну обсягів закупівлі газу, нагадає аналітик компанії Dragon Capital Денис Саква.

Так, 20 травня 2011 голова правління "Нафтогазу" Євген Бакулін направив голові "Газпрому" Олексію Міллеру листа з проханням скоротити 2012 року обсяги палива до 33,75 млрд кубометрів.

На початку 2012 року представники української влади стверджували, що 2013 року планують закуповувати в Росії не більше 27 млрд кубометрів, а до листопада цей обсяг скоротився до 20 млрд (заступник голови "Нафтогазу" Вадим Чупрун не виключав можливості закуповувати 2013 року 18 млрд). Та на прес-конференції в червні голова "Газпрому" Олексій Міллер сказав, що "жодних змін в обсягах постачання газу на Україну немає".

"Буквально щойно відбулася міжурядова російсько-українська комісія. Ставилися питання за підсумками комісії про те, чи правда, що Україна та Росія - "Газпром" та НАК "Нафтогаз України" - домовилися про те, що річну контрактну кількість за нашим контрактом знижено з обсягу 52 млрд. кубометрів газу. Ні, неправда. Жодних змін в обсягах постачання газу до України немає. Обсяг постачання газу на Україну, річна контрактна кількість - 52 млрд кубометрів. І це питання взагалі не було предметом переговорів", - говорив у червні Олексій Міллер.

Один лише лист з Києва до Москви з проханням переглянути умови контракту жодних переваг "Нафтогазу" не дає, говорить старший юрист юридичної групи "Яковлев та Партнери" Роберт Смірнов.

"Односторонній порядок змін обсягу поставки або закупівлі договором не передбачається. Якщо сторони не дійшли взаємної згоди з обсягу поставок, то силу мають початкові умови договору. Оскільки українська сторона не вибирає узгодженого обсягу газу, російська сторона несе збитки. Факт пред'явлення "Газпромом" до сплати штрафного рахунку свідчить про те, що взаємні домовленості про зміну обсягу поставок газу не були досягнуті, а обов'язки України збереглися в межах початкових умов договору", - пояснює Смірнов.

"Встановлена договором ціна вже закладена в бюджет "Газпрому" і в бюджет Російської Федерації. Російська сторона навряд чи відмовиться від відшкодування втраченого прибутку, тим більше, що продаж вуглеводнів є основним джерелом доходу для російської держави. Українська сторона бачила, що підписувала і зобов'язалася дотримуватися всіх умов підписаного договору. Якщо виходити тільки з умов цього договору, то жодних передумов для несплати українською стороною виставленого "Газпромом" штрафу зараз не існує", - резюмує юрист.

Рахунок напередодні візиту МВФ

"Нафтогаз" платити не буде хоча б тому, що в нього цих грошей немає", - каже Денис Саква. У вівторок до Києва має приїхати делегація з МВФ, яку чекали в Україні наприкінці 2012 року.

Київ розраховує, що отримає від МВФ кредит у розмірі 15 млрд доларів. Попередня кредитна програма МВФ була припинена, оскільки Київ не підвищив тарифи на газ для населення, чого вимагав фонд.

Наявність виставленого "Нафтогазу" рахунку в 7 млрд доларів на рішення МВФ не вплине, впевнений Саква.

"Питання 7 млрд - питання не найближчого часу. Якщо дійде справа до суду, то він може розтягнутися на роки, а до того часу 15 млрд на рахунках може і не бути", - вважає експерт.

BBC Україна

КРАЇНИ ЄВРОПИ

Польща

22.01.2013. Польща посилює охорону своїх кордонів з Україною через велику кількість нелегалів та контрабанди

Польща має намір посилити охорону своїх кордонів з Україною через зростання обсягів контрабанди та кількості нелегальних мігрантів.

Як пише польське видання Rzeczpospolita, до кінця поточного року на східний кордон буде переведено на роботу 1,7 тис. співробітників прикордонної служби, які зараз працюють на півдні Польщі.

«За даними Міністерства внутрішніх справ, кордони з Чехією та Словаччиною вважаються безпечними. Натомість нелегальна міграція та контрабанда масово спостерігаються на сході», — зазначає видання.

Найбільшою проблемою польських прикордонників названо контрабанду сигарет, які переправляють до Польщі в тому числі через прикордонну річку Буг.

За даними видання, минулого року польські прикордонники конфіскували контрабандних сигарет на загальну суму близько 10 мільйонів доларів, що на 20% більше, ніж за попередній рік.

«Ми відкриваємо на сході нові пункти пропуску, ввели малий прикордонний рух з Калінінградом, тому частину співробітників ми повинні перевести з півдня на схід. Найголовнішим завданням на сьогоднішній день є ефективна охорона нашого зовнішнього кордону», — цитує видання очільника польського МВС Яцека Ціхоцького.

Вголос